

**TEKNOLOJİK GELİŞİMİN ÜRÜNÜ OLAN PATENT
VE
TÜRK YEDEK DURUMU**

Kezban Anıl YÜKSEL

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
LETME VE TMMANAB LİSANS DANIŞMANI**

**GAZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

EKİM, 2015

TEZ F HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ ZARFI FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 1 yıl (12) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Ad, : Kezban Anıl
Soyad, : YÜKSEL
Bölümü : İletme Eđitimi
mza
Teslim Tarihi : 11.02/2015

TEZİN

Türkçe Ad, : Teknolojik Gelişimin Ürünü Olan Patent ve Türkiye'deki Durumu

İngilizce Ad, : The Patent in the Product of Technological Development and Its
Situation in Turkey

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynaklar, kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttim ve bu bölümlerde, bu bölümdeki tüm ifadelerin ahs,ma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Ad, Soyad, : Kezban Anıl YÜKSEL

mza : _____

Jüri onay sayfas,

Kezban An,l YÜKSEL taraf,ndan haz,rlanan ̄Teknolojik Geli imin Ürünü Olan Patent Ve Türkiyēdeki Durumuö adl, tez al, mas, a a ,daki jüri taraf,ndan oy birli i / oy çoklu u ile Gazi Üniversitesi İletme E itimi Anabilim Dal,ında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmi tir.

Dan, man: Prof. Dr. Y,ld,z ÖZERHAN

İletme E itimi Anabilim Dal,, Gazi Üniversitesi

í í í í í í í í .

Ba kan: Prof. Dr. Beyhan MAR AP

İletme E itimi Anabilim Dal,, Gazi Üniversitesi

í í í í í í í í .

Üye: Do. Dr. Ha im ÖZÜDO RU

İletme E itimi Anabilim Dal,, Gazi Üniversitesi

í í í í í í í í .

Tez Savunma Tarihi: í ../í ./2015

Bu tezin İletme E itimi Anabilim Dal,ında Yüksek Lisans tezi olmas, için artlar, yerine getirdi ini onayl,yorum.

Prof. Dr. Servet KARABA

E itim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

í í í í í í í í .

**TEKNOLOJİK GELİŞİMİN ÜRÜNÜ OLAN PATENT VE
TÜRK YEDEK DURUMU
(Yüksek Lisans Tezi)**

Kezban Anıl Yüksel

**GAZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

Ekim, 2015

ÖZ

Fikri yaratıcılığın unsuru dünüsel ürünler olan bulgular, firmaların gelirlerini arttırmada önemli bir etkiye sahiptir. İnsan dünüerek fikir ürünleri meydana getirir ve ekonomik bir varlık olması sebebiyle bu ürünleri sanayide kullanır ve kazanç elde eder. Gerek işletmeler gerek şahıslar bu ürünlerden teknolojik gelişmelerden maksimum düzeyde yararlanırlar. Ekonomiler bulguların sanayiye uygulanabilmesiyle kalkınmakta üstünlük kazanmaktadır. Fikir sahibi bulgudan ötürü bir üstünlük kazanır ve hak sahibi olur. Firmalar veya şahıslar bu fikri ürünlerini kazanca dönüştürmek için Türk Patent Enstitüsüne patent başvurusu yaparak, bulguların, üçüncü şahıslara karşı, koruma altına alırlar. Patent ile bulgusahibinin fikri yaratıcılığın, ödüllendirmek, teşvik etmek ve sonucunda bulgunun açığa çıkması ile toplumu geliştirmek amaçlanmaktadır. Patent, bulgusahibine yaratıcılığın dününcesinden, bulgudan ötürü belli bir zaman diliminde, yasal haklar çerçevesinde koruma altına alınmış, bir gösteren belgedir. Patent başvurusu yapan yalnızca bulgunun koruma altına alınması için izin verilmemesinde kullanılan korumakla kalmaz, kendisinden başka her kim aynı bulguyu yaparsa onu da engeller. Fikri mülkiyet hukuku içinde yer alan bulgusahibine patent verilmesi için ulusal ve uluslararası düzeyde kapsamlı araştırmalar ve çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu tez çalışması, patent başvurularının ilk basamağı olan bulgu faaliyetleri, bu faaliyetler sonucunda yapılan patent başvurularını ve bu başvuruların ayrıntılı olarak ortaya konulmasını amaçlanmıştır. Toplam patent başvurularına ve yüzdesel grafiklere bakılacaktır. Türk Patent Enstitüsünden alınan hazırlanmış veriler olan 2000-2013 yılları arasında patent başvurularını ayrıntılı olarak incelenecek ve tablolar ve grafikler yardımıyla yorumlanacaktır. Tezin birinci bölümünde problem durumu, araştırmanın amacı ve önemi açıklanmıştır. İlgili araştırmalara yer verilmiş ve ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

kinici bölümde fikri ve s,nai mülkiyetin geli im sürecinden bulu , fikri mülkiyet, s,nai mülkiyet, fikri mülkiyet ve s,nai mülkiyet aras,ndaki farklılıklar anlat,lm, ve bulu kavram, ayr,nt,l, olarak incelenmi tir. Üçüncü bölümde patent, patent türleri, patent hakk,, uluslar aras, ve bölgesel antla malar aç,klanm, ve dördüncü bölüme geçilmi tir. Tezin dördüncü bölümünde ise 2000-2013 y,llar, aras,nda patent ba vurusunda bulunan toplam firmalar sektörel olarak ayr,nt,l, ekilde incelenmi tir. letmelerin hangi y,llarda ne kadar patent ba vurusunda bulduklar, tablolarla ve grafiklerle ayr,nt,l, olarak gösterilmi tir. Grafikler ve tablolar yard,m,yla yorumlamalar yap,larak tezin dördüncü bölümü tamamlanacaktır. Türkiye'de 2000-2014 y,llar, aras,nda patent ba vuru say,lar, ve GSMH verileri ile regresyon analizi yap,larak tez tamamlanacaktır. GSMH artt,kça patent ba vuru say,s, artar hipotezi kan,tlanmaya çal, ,lacaktır.

Bilim Kodu :
Anahtar Kelimeler : Bulu , Patent, Patent Ba vuru Say,s,, Patent Verileri
Sayfa Adedi : 54
Dan, man : Prof. Dr. Y,ld,z ÖZERHAN

**THE PATENT IN THE PRODUCT OF TECHNOLOGICAL
DEVELOPMENT AND ITS SITUATION IN TURKEY
(Master Thesis)**

Kezban Anıl Yüksel

**GAZI UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES**

October, 2015

ABSTRACT

Inventions, the intellectual products that are elements of mental creativity, have an important effect for the firms to increase their revenues. Men and women produce intellectual products using their intellect, and because these products are economic assets, they use them in industry and make profit. Both establishments and individuals make use of these products and technological developments at a maximum level. Economies prosper and achieve superiority by implementing inventions in the industry. Inventors gain advantages and enjoy legal rights because of their inventions. Companies or individuals, in order to make profit out of these intellectual products, submit patent applications at Turkish Patent Institute, and put them under legal protection against third parties. With patents, it is aimed to reward and encourage mental creativity of the inventor, and at the end, improve society by disclosing the invention to the public. Patent is a document indicating legal protection under the legislation for a limited time, given to the inventor for his/her mental creativity and invention. The applicant not only protects his/her invention from unauthorized use, but also prevents others from inventing the same invention. In order for the inventor to be granted a patent in the framework of intellectual property rights, there has been introduced some extensive requirements and restrictions at national and international levels. In this thesis work, it is targeted to introduce the invention activity which is the first step in acquisition of patents, and the patent applications which follow such activities. The number of total patent applications and the percentage graphics will be put on the table. Available data taken from Turkish Patent Institute, the patent applications between 2000 and 2013, will be examined in detail and interpreted using tables and

graphics. In the first part of the thesis, the status of the problem and the aim and importance of the study is explained. Related studies are covered and shown in detail. In the second part; the development process of intellectual and industrial properties, the difference between these both, and the concept of invention are studied in detail. In the third part; patents and their types, patent right, regional and international agreements are explained, and proceeded to the fourth part. And in the fourth part of the thesis, companies applied for patents between 2000 and 2013 are studied in detail in sectorial basis. The number of patent applications by firms each year is shown in detail using graphics and tables. The fourth part of the thesis will be completed by making interpretations using the graphics and tables. The thesis will be completed by performing regression analysis using number of patent applications versus Gross National Product(GNP) data in between 2000-2014 years in Turkey. It will be tried to prove the hypothesis which suggests the number of patent applications increases as the countries get more developed.

Science Code :

Key Words : Invention, Patent, Patent Application Number, Patent Data

Page Number : 54

Supervisor : Prof. Dr. Y.,Id,z ÖZERHAN

Ç NDEK LER

ÖZ.....	iv
ABSTRACT.....	vi
Ç NDEK LER.....	viii
TABLolar L STES	xi
GRAF KLER L STES	xii
BÖLÜM I	
G R	1
Problem Durumu	2
Ara t,rman,n Amac,	3
Ara t,rman,n Önemi	3
Varsay,mlar	3
S,n,r,l,l,klar.....	4
Tan,mlar	4
lgili Ara t,rmlar	4
BÖLÜM II	
YÖNTEM	9
Ara t,rman,n Modeli	9
Evren ve Örneklem.....	9
Ölçme Araçlar,	9
Ölçüm Güvenirli i	10
Ölçüm Geçerli i	10
Verilerin Toplanması,.....	10
Verilerin Çözümülenmesi ve Yorumlanması,.....	10
BÖLÜM III	
BULU KAVRAMI VE SINA MÜLK YET	11
Bulu Kavram,.....	11
Bulu Türleri.....	12

Ürün Bulu u	12
Usul Bulu u	13
Kombine Bulu	13
Aktar,c, Bulu	14
Fonksiyon Bulu u.....	14
Bulu un Patent Hakk, ile Korunmas,	14
Bulu Olduklar, Halde Patent Hakk, ile Korunamayacak Bulu lar	15
Fikri Mülkiyet Haklar,	16
S,nai Mülkiyet Haklar,	17
Fikri Mülkiyet ve S,nai Mülkiyet Haklar, Aras,ndaki Farklı,klar	19
BÖLÜM IV	
PATENT KAVRAMI.....	21
Patent Kavram,.....	21
Patent Türleri	21
stemlerin Türlerine Göre.....	22
nceleme ekline Göre.....	22
As,l Patentle Olan İgisine Göre	22
Aç,k Olup Olmamas,na Göre	23
Tescilin Yap,ld, , Sisteme Göre.....	23
Patent Hakk,	24
Patent Verilmesi artlar,	28
Yenilik.....	28
Bulu Basama ,.....	29
Sanayiye Uygulanabilir Olma	30
Türk Patent Sistemi ve Türk Patent Enstitüsü.....	30
Ülkemizde Patent Al,malar,na Verilen Devlet Te vikleri	33
TÜB TAK Te vikleri.....	33
Uluslararası, ve Bölgesel Antla malar	33
Avrupa Patenti Antla mas,	33
Bölgesel Nitelikli Düzenlemeler	36
Avrupa Patent Organizasyonu.....	36
Avrupa Patent Sisteminin Sa lad, , Faydalar	37
Paris Antla mas,.....	37

Strasbourg Antlaşması,	37
Patent Birliği Antlaşması, (PCT)	37
BÖLÜM V	
VERİLERİN ANALİZİ	40
Sektörler itibarıyla Nace Kodları,.....	40
Türkiye'de Sektörler itibarıyla Patent Verilerinin Yüzdeleri,.....	43
Türkiye'de Patent Başvuruları, ile GSMH Değerlendirilmesi.....	46
Regresyon Analizi.....	46
SONUÇ	49
KAYNAKLAR	52
ÖZGEÇMİŞ	55

TABLolar L STES

Tablo 1. Yüksek Teknoloji Grubunda Yer Alan Sektörler	41
Tablo 2. Orta-Yüksek Teknoloji Grubunda Yer Alan Sektörler	42
Tablo 3. Orta-Düük Teknoloji Grubunda Yer Alan Sektörler	42
Tablo 4. Düük Teknoloji Grubunda Yer Alan Sektörler	42
Tablo 5. Patent Alan,nda Ba vuru Yapm, Firmalar,n 62øli Nace Kodlar,na Göre Da ,l,m,	43
Tablo 6. Patent Alan,nda Ba vuru Yapm, Firmalar,n 31øli Nace Kodlar,na Göre Da ,l,m,	45
Tablo 7. Y,llar tibriyle Türkiyede Patent Ba vuru Say,lar, ve \$GSMH.....	47

GRAFİKLER LİSTESİ

- Grafik 1. 2000-2013 Yılları Arasında Türk Patent Enstitüsüne Müracaat Alan, Patent Başvurusunda Bulunan Firmaların 62'li NACE Kodlarına Göre Dağılımı,44
- Grafik 2. 2000-2013 Yılları Arasında Türk Patent Enstitüsüne Müracaat Alan, Patent Başvurusunda Bulunan Firmaların 31'li NACE Kodlarına Göre Dağılımı,46
- Grafik 3. 2000-2014 Yılları Arasında Patent Başvuru Sayıları ile GSMH'nin Regresyon Analizi.....48

BÖLÜM I

G R

Patent kavram, için çok say,da tan,m yap,lm, olmakla birlikte, en genel anlamda bulu nedir ekinde bir soru ile kar ,la ,labilmektedir. Bulu , genel olarak ve hali haz,rda bilinmeyen, maddi bir forma sokulabilen ve maddi bir formda kullan,labilen, topluma fayda sa layan ve insanlar taraf,ndan ke fedilen ürünler ve yöntemlerdir. Patent ise resmi bir kurum taraf,ndan veya birçok ülke ad,na hareket eden uluslararası, bir ofis taraf,ndan ba vuruya dayan,larak verilen, bir bulu u tan,mlayan ve patentli bulu un ancak patent sahibinin bilgisi ve r,zas, ile üretilmesine, kullan,lmas,na, sat,lmas,na izin veren ve hak yaratan belgedir. Patent belirli teknik özellikler ta ,yan bulu lara verilir. Patentin ekonomik ve sosyal geli meye katkı,da bulunmak, teknoloji transferi sa layarak yabanc, yat,r,mlar, art,rnak, sanayi politikalar,n,n belirlenmesinde etkili olmak, ülkelerin ekonomik ve siyasi geli melerini art,rnak gibi i levleri de vard,r. Patent sahibi belirli süre için bulu unu ekonomik olarak de erlendirip menfaat sa larken, geli tirdi i teknik ekonominin güçlü bir sanayiye sahip olmas,na ve son a amada toplumsal refah,n artmas,na katkı,da bulunmaktad,r (Dericio lu, 2000). Sanayi alan,nda geli mi ülkelerde verilen patent say,lar,n,n yüksekli i bu dü üncenin do rulu unu kan,tlamaktad,r.

Geli mekte olan ülkeler için WIPO Model Kanunu'nda bulu ÷teknoloji ihtira (patent) alan,nda belirli bir sorunun çözümüne imkân veren bir mucidin fikriøø olarak tan,mmlanmaktad,r.

Genel olarak i letmeler, imalat i letmeleri ve hizmet i letmeleri olarak ikiye ayr,lmaktad,r. Her tür ticari i letmenin amac, gerekli girdilerin maliyetinden daha de erli mal ve hizmetler üreterek de er yaratmakt,r. Ama zamanla kar marjlar,n, korumak bir yana, kar elde etmek bile zorla ,r. novasyon olmaks,z,n, maliyetler f,rılar, rakipleriniz sizi yakalar, mü teri ihtiyaçlar, kar ,lanamaz, mü teriler ba kalar,na kaçır, irketler duraklama ya ar, can çeki ir ve ölürler. novasyon kaliteden ödün vermeksizin, kâr sa layan kazançlar, art,ran ya da irketin maliyetlerini azaltan bir fikrin ba ar,l, bir ekinde uygulanmas,d,r. novasyon, henüz kar ,lanmam, bir piyasa ihtiyaç,na cevap veren ve kullan,lacak gerekli

kaynaklar, n maliyetinden daha fazla de er yaratan yeni bir kaynak bile imi olarak tan, mlan, r. novasyon i letmelerin ve para kazanmas, n, sa layan fikirlerin insafs, zcas, na, sürekli, yarat, c, ve durmaks, z, n uygulanmas, n, n bir ürünüdür (Ate , 2007).

Tüm bu sebepler, bütün i letmelerde patent sistemi ve inovasyon kavram, n, n varl, , n, gerekli k, lmaktad, r. Bu sebeptendir ki i letmeler patent (yenilik, inovasyon) ile ilgili çal, malar hem sektör hem de bu konu ile ilgilenen ara t, rmac, lar için oldukça önemlidir.

S, nai mülkiyet korumas, kavram,, en genel ifade ile endüstri alan, ndaki fikir ürünlerinin korunmas, na ili kin düzenlemelerin tümünü kapsamaktad, r ve her türlü zekâ ve fikri emek sonucu ortaya ç, kan ürünler üzerinden ki ilere verilen haklar olarak tan, mlanabilmektedir (Yüksel, 2001). Uluslararası, düzeyde s, nai mülkiyet kavram, n, içeren ilk düzenleme, 20 Mart 1883 tarihli S, nai Mülkiyetin Korunmas, na ili kin Paris Sözleşmesidir. Paris Sözleşmesinin 1. maddesi, s, nai mülkiyetin kapsam, n, belirlenmesi aç, s, ndan önem ta , maktad, r. Buna göre, s, nai mülkiyet korumas,, patentleri, faydal, modelleri, endüstriyel desen ve modelleri, fabrika, ticaret ve hizmet markalar, n,, ticaret unvanlar, n,, co rafi i aretleri ve haks, z rekabetin engellenmesini kapsamaktad, r. Bunun yan, s, ra Sözleşme, s, nai mülkiyet kavram, n, n sadece kelimenin gerçek anlam, nda endüstri ve ticareti de il, tar, m ve yer kaynaklar, n, n kullan, m, ile elde edilen arap, tah, l, tütün, mineral, meyve, çiçek gibi ürünleri de kapsayacak ekilde en geni anlamda ele al, naca , öngörülmektedir (Devlet Planlama Te kilat, [DPT], 2005).

Problem Durumu

Ar-Ge harcamalar, na kaynak ay, r, p, yenilik isteyen, teknolojik buluş yapan firmalar buluş lar, na patent alarak hak sahibi olacaklar ve bu haklar, n, kazanca dönü türmek isteyeceklerdir. Yap, lan literatür çal, malar, , , , nda ve Türk Patent Enstitüsünden ve Türkiye statistik Kurumundan al, nan haz, r veriler do rultusunda patent sistemini olu turmu i letmelerin patent ba vurusu yapt, klar, nda sektörlerine göre da , l, mlar, ve bu ba vurulardaki yüzdeler dilimleri tablolar ve grafikler yard, m, yla gösterilecektir. Bu sayede firmalar yeniliklerini, buluş lar, n, maddi olmayan duran varl, k haklar, olan patentlerini gelire dönü türebilmi mi, ülkeler geli tikçe patent ba vuru say, lar, artm, m,, GSMH artt, kça patent ba vurular, art, yor mu grafiksel olarak görebileceklerdir.

Ara t,rman,n Amac,

Ara t,rman,n temel amac, patent ba vurular,n,n NACE Kodlar,na göre sektörel da ,l,m,na bakmak, ülkemizdeki uygulamalar ile GSMH artt,kça patent ba vuru say,s, ile regresyon analizi yap,larak ç,kan sonuç do rultusunda yorumlanacaktır. Böylece patent al,mlar,n,n sektörler baz,nda mevcut durumlar, ortaya konabilecektir. Ülkelerin geli mi lik düzeyleri ile patent ba vuru say,s, aras,nda do rusal bir ili ki oldu u geçmi te yap,lan çal ,malardan bilinmekte ve farz edilmektedir. Dolay,s,yla bu çal ,mada:

1. GSMH artt,kça patent ba vuru say,s, artar

hipotezi kan,tlanmaya çal ,lacakt,r.

Ara t,rman,n Önemi

letmeler taraf,ndan Ara t,rma-Geli tirme faaliyetlerine gittikçe daha fazla kaynak ayr,lmas, patent ba vuru say,lar,n,n da artmas,na neden olmaktadır. Bu durum gerek i letmelerin gerekse ülke ekonomisinin geli mesinin önemli bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Ülkemizdeki durumun patent ba vurular,n,n ve GSMHön,n ili kisi regresyon analizi sonucunda ortaya konmas,, bu alanda çal ,ma yapacak ara t,rmac,lara yard,mc, olacakt,r.

Varsay,mlar

Ara t,rmayla ilgili varsay,mlar unlard,r:

- Kullan,lacak verilerin konuya ili kin tüm detaylar, kapsad, , ve kesin veriler oldu u varsay,lacakt,r.
- Ara t,rmac, taraf,ndan yap,lacak yorumlamalar tamamen haz,r datasal veriler ile uygulanan regresyon analizine dayan,larak yap,lacakt,r.

S,n,rl,l,klar

Bu çal ,mada, bütün i letmelerin 2000-2013 y,llar, aras,ndaki patent ba vuru say,lar, sektörel bazda incelenecek, grafikler ve tablolarla tamamlanacaktır. 2000-2014 y,llar,

arasındaki patent başvuruları sayıları ve GSMH ile kişi TPE ve TU Kötene alınmış olan hazırlanmış verilerle dayandırılarak regresyon analizi yapılacaktır.

Tanımlar

Bulu : Bir ilmin yeni bir şekilde yapılması, sağlanan veya bir soruna yeni bir teknik çözüm sağlanan, bir ürün veya süreçtir. Bulun teknoloji alanındaki belirli bir sorunun çözümüdür. Bulun kavramı, patent hukukunun temelini oluşturur. Bulunlar; bulun yapma faaliyetini özendirerek, sanayiye uygulanması ile teknik, ekonomik ve sosyal ilerlemenin gerçekleştirilmesini sağlamak için patent veya faydalı model belgesi verilerek korunur.

Faydalı Model: Türkiye’de ve dünyada yeni olan, sanayiye uygulanabilen bulunların sahiplerine koruma sağlanan bir sistemdir.

Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları: Bulunların ve yeniliklerin, yeni tasarımların ve özgün çalışmaların ilk uygulayıcıları, adını ticaret alanında üretilen ve satılan malların üzerindeki üreticisinin veya satıcısının ayrırt edilmesini sağlayacak iktisadî hak sahipleri adını kaydedilmesini ve böylece bu hakların ürünü üretme ve satma hakkına belirli bir süre sahip olmalarını sağlayan gayri maddi bir haktır. Kısaca insan beyninin düncüsünün ürünü olan gayri maddi mallar üzerindeki mutlak hakimiyeti ifade eder. Sınai Mülkiyet hakları, Patentler, faydalı modeller, ticari markalar, hizmet markaları, endüstriyel tasarımlar, coğrafik haklar, entegre devrelerin topografyaları, kavramları, kapsar.

Patent: Bir bulun üzerinde inhisarî (sadece patent sahibine ait) haktır. İlgili bulun bakımından sahibine, genellikle yirmi yıl olmak üzere, sınırlı bir süre için koruma sağlanır. Bu sürenin sonunda kamuya mal olur.

Yenilik: Tekniğin bilinen durumuna dahil olmayan bulun yenidir. Bir fikrin bulun olabilmesi için tekniğin bilinen durumunu aşması gerekir.

İlgili Araştırmalar

Patent verileri geçmişte pek çok araştırmada kullanılmıştır. Bunlar gelecekte yapılacak olan araştırmalara ve analiz çalışmalarına ışık tutmaktadır. Geçmişte yapılan bazı araştırmalara Saatçoğlu (2013) “Ar-ge Harcamaları ve Patent Başvuruları ile Firmaların Ticari Başarıları, Arasındaki İlişkiyi Açıklayan ve Patent Başvuruları ile Yapılan Çeşitli Araştırmalara Değerlendirme” adlı çalışmada değinilmiştir.

Patentin bir ç,kt, olarak Amerikan ekonomisindeki toplam verimlilik art, ,n,n bir aç,klamas, olabilece ini dü ünlen ve patent verileriyle ilgili ilk çal, malar, gerçekle tirmi olan Schmookler, ötoplam faktör verimlili iö kavram,n, ortaya koymu ve bunlar,n patent istatistikleriyle ili kisini incelemi tir. Ancak çal, mas,, toplam faktör verimlili iyle patent say,lar, aras,nda zay,f bir ba lant, oldu unu göstermi tir (Schmookler, 1952).

Toplam faktör verimlili iyle ilgili çal, malar,ndan kuvvetli bir sonuç elde edemeyen Schmookler, patent verilerinin yarat,c, aktivitenin bir ç,kt,s, de il, girdisi oldu u çal, malar üzerinde yo unla m, ve yarat,c, aktiviteleri, yeni bir ürün ya da sürecin tüm esas özelliklerinin geli tirilmesine yönelik çal, malar olarak tan,mlam, t,r (Griliches, 1998, s. 297).

Patent istatistiklerinin hangi ekillerde ekonomik göstergeler olarak kullan,labilece ini ortaya koymaya çal, an Griliches, Ar-Ge harcamalar,, hisse senedi piyasa de eri, katma de er, patentlerin y,ll,k ücretlerinin düzenli olarak ödenerek yenilenme oran,, d, sall,k, i döngüsü gibi kriterlerle patent say,lar, aras,ndaki ili kiyi incelemi tir. Ar-Ge yat,r,mlar, ile patent ba vurular, aras,nda güçlü bir ili ki oldu unu gösteren bu çal, ma; hisse senedi de eri ve yenilenme oran, gibi di er kriterlerde ciddi düzeyde da ,n,kl,k oldu unu ortaya koymu tur. Bu çal, ma, yap,lan detayl, analizler sayesinde patent verisiyle ilgili birçok yeni çal, maya öncü olmu tur.

Griliches'ın Pakes'de beraber yapt, , bir ba ka çal, mada, 121 büyük Amerikan irketi incelenmi ve bu irketlerin, Ar-Ge harcamalar, ve patent ba vurular, aras,nda yatay kesitte çok kuvvetli; ancak zaman serisi boyutunda daha zay,f bir ili ki ortaya koydu u görülmü tür (Pakes ve Griliches,1984).

Patentin yat,r,m kararlar,, Ar-Ge harcamalar, ve pazar pay, gibi irket politikalar,na nas,l bir etkisi oldu unu ara t,ran bir ba ka bilim adam, Ben-Zion'dur. Ben-Zion'un çal, mas,, irketin piyasa de erinin Ar-Ge politikalar,ndan etkilendi ini; ancak kendi patentlerinden ziyade, sahibi dikkate al,nmaks,z,n ait oldu u sektördeki patent yo unlu unun irketin de eri üzerinde olumlu bir etkisi oldu unu göstermektedir (Ben-Zion, 1984).

Kim, Lee ve Marschke firman,n büyüklü üyle Ar-Ge üretkenli inin ili kisini ortaya koyduklar, çal, malar,nda, Ar-Ge girdisinin ölçütü olarak Ar-Ge harcamas, yerine, firmalarda çal, an bulu sahibi say,s,n,, ç,kt, ölçütü olarak ise patent say,s,n, kullanm, t,r. Bu çal, mada ilaç ve yar, iletken endüstrileri incelenmi , yar, iletken endüstrisinde firma büyüklü üyle bulu sahibi ba ,na dü en patent ba vurusu say,s,n,n do ru orant,l, oldu u, ancak ilaç endüstrisinde herhangi bir ba lant, olmad, , gözlemlenmi tir (Kim, Lee ve Marschke, 2004).

Bir ba ka çal, mada Bound ve arkadaş lar,, firma büyüklü üyle Ar-Ge harcamalar, ve patent ba vurular, aras,ndaki ili kiyi negatif binom modelini kullanarak incelemi lerdir. Bu çal, ma sonucunda, çok küçük ve çok büyük firmalar,n Ar-Ge yo unlu unun ortalaman,n üstünde oldu u, bunun d, ,nda firma büyüklü üyle patent ba vurusu yapma e iliminin ters orant,l, oldu u ortaya ç,km, t,r (Bound, Cummins, Griliches, Hall ve Jaffe, 1984).

novatif aktivitelerin ihracata etkisinin incelendi i çal, mada Lachenmaier ve Woessmann, Alman üretim endüstrisindeki firmalar,n mikro verileriyle çal, m, t,r. Bu çal, man,n sonucunda, inovasyon

yapan firman, ihracat hacminin olumlu yönde de i ti i ve bu de i imin teknoloji yo un sektörlerde daha kuvvetli oldu u görülmü tür (Lachenmaier ve Woessmann, 2006).

Patent ba vurular, n, n sektörel ihracat ve katma de er gibi ekonomik göstergelere etkisinin incelendi i bir ba ka çal, mada Schmoch ve arkadaş lar,, ba vuru say, s, yüksek olan baz, Avrupa ülkeleri, ABD ve Japonya, incelemi ve sektörel patent oranlar, ile ihracat ve katma de er oranlar, n, n oldukça ili kili oldu unu ortaya koymu tur (Schmoch, Laville, Patel ve Frietsch, 2003).

Patent ba vurusu say, s, artmaya ba lad, kça ara t, rmac, lar, n ilgisini çekmeye ba layan bir ba ka konu, patent kalitesi olmu tur. Bu konu, patent portföylerinin yönetiminde de büyük önem ta ,maktadır. Zeebroeck, patentlerin kalitesi ile ilgili çal, mas, nda, al, nt, lanma say, lar, n,, yenilemeleri ve itirazlar, temel göstergeler olarak kabul etmi ve geni uluslararası, veri kümesinde uygulanabilecek ortak yöntemler geli tirmeye çal, m, t, r (Van Zeebroeck, 2011).

Patentin kalitesini belirleyen önemli bir gösterge olan al, nt, lanma say, s,, patent verisine eri im kolayla t, kça, teknolojik ç, kt, n, n kolay eri ilir bir göstergesi olarak ara t, rmac, lar, n dikkatini çekmeye ba lam, t, r. Hall ve arkadaş lar, n, n 4800 Amerikan imalat irketinin piyasa de erlerini inceledikleri çal, mada, çok al, nt, lanm, patentlere sahip olan irketlerin, di er patent sahibi irketlerden daha ba ar, l, olduklar, gözlemlenmi tir (Hall, Jaffe ve Trajtenberg, 2000).

Patent ba vurular, nda yap, lan al, nt, lar, n, irket performans, na etkisi ile ilgili bir ba ka çal, ma, Nakata ve arkadaş lar, na aittir. Japon piyasas, nda i lem gören irketlerin incelendi i çal, mada, Ar-Ge harcamalar, n, n patent ba vurular, na etkisini incelemek amac, yla, patent al, nt, lar, na dayanan bir analiz yap, lm, ve rakipleri taraf, ndan çok al, nt, lanan patentlere sahip olan firmalar, n, piyasa de erlerinin dü tü ü gözlemlenmi tir (Nakata, Ward ve Zhang, 2011).

Patent verileriyle ilgili çal, malar yaparken kar ,la ,lan en önemli engel, patent ba vurular, ndan ekonomik analizlere eri ebilmek için patent s, n, fland, rmas, n, n tek ba ,na yeterli olmamas, d, r. Bu s, n, fland, rman, n, sektör veya irket baz, ndaki verilerle e le tirilebilmesi için, bulular, n patent s, n, flar, na kar ,l, k gelen endüstriyel aktivitelerin tespit edilmesi gereklidir. Bu noktada ortaya iki farklı kavram ç, kmaktadır. Bu kavramlar, ba vuru konusu ürünün ya da üretimin gerçekleşti i endüstri (Industry of Manufacture ó IOM) ve üretilen üründen veya procesten yararlanarak verimlili inin artmas, beklenen endüstridir (Sector of Use ó SOU) (Saatç, o lu, 2013).

Literatürde yukarıda aç, klanan kriterleri farklı aç, lardan ele alan çal, malar bulunmaktadır. Bunlardan biri Schmookler'ın demiryolu, kâ ,t, petrol ar, t, m, gibi belirli sektörlerdeki patentlerin dikkatlice inceledi i ve bu patentlerin gerçekten ili kilendirildikleri sektörlerde kullan, l, p kullan, lmad, ,n, sorgulad, , çal, mas, d, r (Griliches, 1998, s.293). Ancak bu çal, ma, ba vurular, n teker teker incelenmesi prensibine dayanmaktadır ve ba vuru

say,s,n,n sürekli olarak artt, , günümüzde, tüm sektörleri kapsayacak ekilde geni letilmesi oldukça zordur.

Avustralyaın ekonomik büyümesi ile inovasyonun ili kisinin inceledi i çal, mas,nda Crosby, belirli bir dönemde gerçekle en inovasyon çal, malar,n,n, tescil edilmi patentlerden ziyade patent ba vurular,yla ili kili oldu unu tespit ederek ba vuru say,s,n, esas alm, t,r (Crosby, 2000). Bu tezdeki analizde Crosbyın tespitleri do rultusunda tescil edilmi patentlere bak,lmaks,z,n, patent ba vuru say,lar, esas al,nm, t,r.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Ara t,rman,n Modeli

Bu ara t,rma, patent verilerine ili kin patent ba vurular, bak,m,ndan mevcut durumu ifade etmeye yönelik, istatistiksel verilerin ortaya konulmas,yla ilgili bir analiz çal, mas,d,r. GSMH artt,kça patent ba vurular, artar hipotezi do rultusunda regresyon analizi yap,lacakt,r. Tamamen mevcut durumu ortaya koymaya yönelik bir analiz çal, mas,d,r. De i kenlerin birbirleri ile ili kileri incelenecektir. R kare aç,klay,c,l,k katsay,s,na bak,larak analiz sonucuna göre yorumlama yap,lacakt,r.

Evren ve Örneklem

Bu çal, ma patent ba vurusu yapan firmalar üzerinde gerçekleştirilecektir. Bu çal, madaki evren Türkiye'de ticari faaliyette bulunan irketler olup, örneklem ise patent ba vurusu yapan irketler ve gerçek ki ilerdir.

Ara t,rmada tamamen haz,r, datasal verilere dayan,larak hipotez kan,tlanmaya çal, lacakt,r.

Ölçme Araçlar,

Ölçümde kullan,lan veriler Türk Patent Enstitüsünden ve TU Kæt en elde edilecek haz,r datasal verilerdir. 2000 senesinden itibaren patent ba vurusu yapan irketlerin sektörel olarak da ,l,mlar, ayr,nt,l, olarak tablolarla gösterilecektir. Yorumlanan sonuçlar deneysel desen de ildir, neden sonuç ili kisi de ildir, yaln,zca mevcut durumu ortaya koymak için haz,r datasal verilerle yap,lan regresyon analizinin sonucuna göre yap,lan yorumlamad,r.

Haz,r verilerden ç,kan sonuca göre grafikleri olu turan ara t,rmac, taraf,ndan tamamen verilere göre yap,lan regresyon analizine dayan,larak yorumlanacakt,r.

Ölçüm Güvenirli i

2000 y,l,ndan itibaren tamamen firmalar,n ba vuru say,lar,na göre NACE s,n,fland,rmas, yap,larak sektörlere göre grafik çal, mas, yap,lan tezde veriler kay,tl,, haz,r datasal verilerdir. Veriler güvenilir, tamamen firma ve gerçek ki i ba vurular, esas al,narak olu turulmu verilerdir.

Ölçüm Geçerli i

Tezde TPE ve TU Køten al,nan veriler do rultusunda regresyon analizi yap,lacakt,r. Türk Patent Enstitüsünden al,nan haz,r datasal veriler grafikler ve tablolar yard,m,yla aç,klanacakt,r.

Verilerin Toplanması,

Patent sistemini olu turmu i letmelerin patent ba vuru say,lar,n,n çoklu u, patentin kavranmas,nda ve uygulanmas,ndaki bilinç düzeylerinin patent ba vuru say,lar,na bak,larak patent sisteminin unsurlar,n, uygulamalar, bak,m,ndan mevcut durumlar,n, ortaya koymak amac,yla yap,lan bu çal, mada, verilerden elde edilecek bilgilerin toplanmas,nda TU K ve TPEøden al,nan haz,r datasal veriler dayanak olacakt,r.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması,

Verilerin y,llar itibariyle toplanmas,ndan sonra regresyon analizi yap,larak i letmelerin patent ba vuru say,lar, ile ülkelerin geli mi lik düzeyleri aras,nda bir ili ki var m,d,r? Ülkeler geli tikçe GSMH artt,kça patent ba vuru say,lar, artmaktad,r hipotezi ara t,rman,n amac, do rultusunda yorumlanacakt,r.

BÖLÜM III

BULU KAVRAMI VE SINAÎ MÜLK YET

Bulu Kavram,

Teknolojik gelişmeler halen hızlı, bir şekilde ilerlemektedir. Bilim ve teknolojinin gelişmesi işletmelerin ve şahısların fikri yaratıcılığının hukuken korunması, ardından da işletmelerin gelirlerinin artarak ekonomik varlıklarının çoğalmas ve devletlerin kalkınması sağlamaktadır. Fikri yaratıcılıkla uluslar arasında hak sahibi olunmaktadır. Bu nedendir ki toplumlar arasındaki ilişkiler güçlenerek, işbirliği artmaktadır. Yabancı kanunlar ve 551 sayılı KHK bulma kavramının tanımlanması, yapmalarıdır. Hangi şartlarda bir bulma patent verilebileceği ayrıntılı olarak açıklanmış, olsa da, korumanın konusunu oluşturan bulma kavramı tanımlanmamıştır. Kanunda bulma tanımının yapılması sebebi ise teknolojinin hızla ilerlemekte ve yakın zamanda bize ne getireceğinin kestirilememesidir. Oysa kanunda tanımlanmış olsaydı, bulma belli bir kalıba girer ve bazıları sistemde kullanılabilir. Münih Antlaşması olarak da bilinen Avrupa Patent Antlaşmasında patente başvuru yapılabilirlik konusu düzenlenmiştir. Gelişmekte olan ülkeler için WIPO Model Kanununda bulma teknoloji ihlas (patent) alanında belli bir sorunun çözümüne imkân veren bir mucidin fikri (Yavuzcan, 1988) olarak tanımlanmaktadır. En genel anlamda bulma, insan zekâsının ürünü olan, özel, teknik bir problemin çözümünü sağlayan (Benko, 1988), teknik bir kural getiren (Dericioğlu, 1993, s. 50), yenilik unsuru taşıyan fikirdir. Bu fikir olan bulma bu kadar genel tanımlanmaz, bazı kriterlere uyması gerekir. Bulma yepyeni hiç var olmayan bir icat olabileceği gibi var olan bir bulma teknik durumunun alınması da olabilir (TPE). Türk Dil Kurumu bulma u ilk defa yeni bir şeyin yaratılması, bilinen bilgilerden yararlanılarak daha önce bilinmeyen bir bulguya ulaşma veya yöntem geliştirme olarak tanımlamıştır. Ancak patentin konusu doktrinde bulma, teknik bir sorunun çözümünü sağlayan fikri bir çalışmanın ürünü olarak tanımlanmıştır (Chirali, 1998, s. 7).

Bulu Türleri

Bulu türleri konusunda, de i ik hukuk sistemlerinde farklı, ayrımlar yapılmı, t.r. Türk Hukukunda ilk olarak İhtira Berat, Kanunu md.20de; İy (mahsul), yeni vasıta İhtiras,, bilinen vasıtalar, n yeni bir şekilde kullanılması, olarak ayrılmı, t.r. PatKHKde açıkça sayılmamı, olsa da, de i ik maddelerdeki ifadelerden iki tür bulu kabul edildi i anlaşılmaktadır. Bunlar ürün ve usul buludur. Örneğin, PatKHK md. 101de, patentler arasında bağımlı, k halinde zorunlu lisans, düzenlerken usul ve ürün patenti sahiplerinin zorunlu lisans başvurusunda bulunabileceği düzenlenmiştir. PatKHK md. 73de, patent konusu ürün ve patent konusu usulden söz edilmiştir. PatKHK md. 84de usul patentleri ile ilgilidir.

Amerikan Hukukunda bebulü türü kabul edilmektedir; üretim yöntemi, mamul ürün, makine, terkip veya bunlardan herhangi birinin yeni bir kullanımı. Bunların içerikleri incelendiğinde Avrupa Hukuk sistemlerinde kabul edilen iki bulu türünden, ürün ve usul bulundan türetildikleri anlaşılmaktadır (Oruço lu, 2007, s. 26).

Ça da Patent Hukukunda ve PatKHKde bulu türleri ürün ve usul bulusu olarak belirlenmiştir. Ancak doktrinde, bu ana sınıflandırmaya haricinde; kombine bulu, fonksiyon bulusu, aktarıc, bulusun da bulu türleri arasında sayılmı, görülmektedir. Konunun detaylı incelenmesi açısından, bunlara da değinmek gereği duyulmuştur.

Ürün Bulusu

Bulu yani teknik alana dahil çözüm, bir ürün halinde somutlaşmış, d.r. Ürün bulusu, el ile çili i veya makine ile üretilen, sanayiye uygulanabilir bir çözüm olmalıdır (Foster ve Shook, s. 30). Çözüm; makine, araba, ilaç gibi somut bir ürün haline gelmelidir (Oruço lu, 2007, s. 26). Bulusun somut bir ürünle topluma sunulması, d.r. Bulusu yapılmı, fakat bu fikri bir üründür. Bu fikri ürünün somutlaşarak sanayiye uygulanabilen bir teknolojik ürüne ürün bulusundan söz edilebilir. Aksi takdirde bulu fikri ürün olarak kalacaktır.

Usul Bulusu

Usul bulusu, bir ürün veya bazen yan ürünler üzerinde oluşturulan ve ürün niteliği taşıyan sonuçlar meydana getiren, teknik ve sıralı, olguların düzenini ve bu düzendeki

maddeleri belirleyip içeren çözümdür. Örne in; atomun parçalanmas,, so uk füzyon usul bulu udur (Tekinalp, s. 538)

Usul bulu u, çözüm üretmek için izlenen yolu ifade eder. Çözüm yeni bir yolla ya da bilinen bir yolun yeni bir kullan,m, ile bulunabilir.

Metal kar, ,mlar,, kimyasal terkipler, ilaçlar usul bulu u kapsam,ndad,r. Avrupa Patenti Sözle mesiønde ve TRIPS Sözle mesiønde usule ili kin patentlerde, bu usulden elde edilen ürünlerin de koruma kapsam,nda kabul edildi i, aksini ispat yükünün üçüncü ki ide oldu u kabul edilmi tir. Bu konu, PatKHK md. 84/2øde de, øPatent konusunun yeni bir ürün veya maddelerin elde edilmesine ili kin bir usul olmas, halinde, ayn, özellikleri ta ,yan her ürün ve maddenin patent verilmi bulu konusu usule göre elde edilmi oldu u kabul edilir. Aksini savunan ki i, bunu ispatla yükümlüdürö ekinde düzenlenmi tir (Oruço lu, 2007, s. 27).

Kombine Bulu

Tekni in bilinen durumuna dahil olan, patentli veya patentsiz iki ürün veya usulün de i iklik olmaks,z,n birle tirilmesi ile elde edilen ürün veya usul bulu say,lmaz. Bunlar basit birle imlerdir. Örne in; Amerikan Federal Mahkemesi, silgi ile kalemin birle tirilip silgili kalem olmas, bir bulu say,lmaz ekinde karar vermi tir (Foster ve Shook, s. 31; Tekinalp, s. 494). Ancak birle im sonucu yeni ve tekni in bilinen durumuna dahil olmayan bir bile im ortaya ç,kar ve bu bile im bütün halinde etki yaparak bir soruna çözüm getirirse o zaman kombine bulu un varl, , kabul edilir. Bir araya getirilen unsurlar ürün veya usul olabilir. Bunlar,n daha önce bilinmeleri önemli de ildir. Önemli olan bunlar,n bütün halinde bir etki sa lamak üzere birbirlerini tamamlamalar,d,r. Kombine bulu ta, birle en ürün veya usullerin bireysel etkileri kaybolmal,d,r. Bu sa lanmad, , takdirde basit birle im say,lacaklard,r. Örne in; iki ilac,n etken maddesinin kar, t,r,l,p elde edilen yeni ilaç, iki ilac,n kullan,ld, , hastal,klar d, ,ndaki bir hastal, ,n tedavisinde etkili oluyorsa kombine bulu söz konusudur. Kombine bulu lar,n bu türüne terkip bulu u denilmektedir. Di er bir tür olan tenkis bulu unda ise teknik bir sorunun çözümü için mevcut unsurlardan birinin ç,kart,lmaz, gerekir (Oruço lu, 2007, s. 27).

Aktarıcılık Buluşu

Teknik bilinen durumuna dahil bir teknik alanda kullanılan çözümün, başka bir teknik alana aktarılmamasıdır. Doktrinde buluş olup olmadığı, konusunda tartışmalar olmuştur. Kanaatimizce de kabul edilmesi gereken görüşlere göre; konunun her uzman tarafından sürpriz sayılıyor ve teknik, ekonomik avantajlar sağlıyor, güçlükler aşıyor, aktarıcılık buluşu vardır. Örneğin, Alman Yüksek Mahkemesi tarafından araçlardaki diferansiyel sistemin oyuncaklara taşınması, buluş sayılmıyordur (Tekinalp, 2004, s. 493).

Fonksiyon Buluşu

Patentli veya patentsiz bir ürün veya usulün başka bir seviyede bulunur ve bu şekilde ortaya beklenmeyen ve bilinmeyen bir sonuç çıkarırsa fonksiyon buluşundan söz edilir. Aktarıcılık buluşlardan farklı olarak, teknik bilinen durumuna dahil olan buluşun, farklı bir amaç için, başka bir teknik problemi çözmek için kullanılmamasıdır (Ayiter, s. 43; Tekinalp, s. 494; Yurtsever, s. 16). Örneğin; bir işletme tesisinin, kurutma işinde kullanılması, imkan buluştur. Benzer şekilde, aspirinin yeni bir seviyede bulunması, domuzlara verildiği takdirde onların büyüme oranını artırıyor, bulunması, patente değer görülme türü (Oruçoğlu, 2007, s. 28).

Buluşun Patent Hakkı ile Korunması,

Patent sisteminin temelini buluşlar oluşturmaktadır. Türk hukukundaki yasal düzenlemeler 1879 Hırtıra Berat Kanunu ile başlamıştır. Hırtıra Berat Kanununda birinci bölüm birinci madde: "Sanatlara ve sanayiye dair her çeşit buluşlar ve keşifler ve düzeltmelerden yararlanma hakkı, buluş sahibine, keşifte bulunana veya düzeltmeyi yapana aittir ve bu yararlanma hakkı, aşağıda belirtilen süreler ile kayıtlı olmak üzere Devletçe belge verilmesi suretiyle onaylanırlıdır. Buradan anlaşılmaktadır ki 1876'daki kanunda olduğu gibi buluş sahibi veya teknik soruna çözüm getiren (düzeltme yapan) kişi kanun tarafından buluşundan ötürü korunmakta ve bir belge verilerek yasal anlamda hakkı koruma altına alınmaktadır.

Buluş sahibi buluşunu gizli tutmak yerine Devletçe verilen yasal koruma hakkına sahip olmak için Türk Patent Enstitüsünde verilen patent belgesi ile koruma altına alır. Bir buluş yeni buluş basamağına, kriterlerine sahip ve sanayiye uygulanabilir ise buluş açıkılarak kamuya sunulur. Buluşların patent belgesi verilerek korunması ile ilgili 551 sayılı Patent

Hakkında Korunması, Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 27.06.1995 tarihinde yürürlüğe girmiş ve halen yürürlükte dir.

Patent ve Faydalı Model Sisteminin Yasal Altyapısı, 5000 Sayılı, Türk Patent Enstitüsü Kurulu ve Görevleri Hakkında Kanun ile 06.11.2003 tarihinde kabul edilmiştir. 551 Sayılı, KHK, 27 Haziran 1995'te yürürlüğe girmiştir. Birinci kısım, birinci bölüm madde 1 -Bu Kanun Hükmünde Kararname'nin amacı, bulut yapma faaliyetlerini özendirerek, buluların sanayiye uygulanmasını, ile teknik, ekonomik ve sosyal ilerlemenin gerçekleştirilmesini sağlamak için bululara patent ve faydalı model belgesi vererek korumaktır. Bu KHK'nin amacı, açıklanmıştır.

Bulut Oldukları, Halde Patent Hakkında ile Korunamayacak Bulut lar

551 sayılı, KHK'nin 6. Maddesi uyarınca, tedavi usulleri, bitki ve hayvan çeşitleri, kamu ahlakına aykır bulular, bulut oldukları halde patenle korunamayacak bulut lar olarak kabul edilmektedir. Tedavi usullerine patent verilmemesi insani sebeptir. Doktorun hastası için zaman kaybetmemesi ve hastanın daha kötüye gitmemesi için ivedilikle tedavi usulünü belirlemesi gerekir. Bu sebeple tedavi usulleri bulut olsalar bile patenle korunmazlar. Ancak tedavi usulünde kullanılan ilaçlar, kimyasal maddeler ve tıbbi cihazlar hakkında yapılacak bulut lar patenle korunurlar.

Bitki ve hayvan türleri veya önemli ölçüde biyolojik esaslara dayanan bitki veya hayvan yetiştirilmesi usulleri de bulut olsalar bile patenle korunmazlar.

Kamu düzenine ve genel ahlaka aykır bulut lar da bulut olsalar dahi patenle korunmazlar.

Oyun ve idare kuralları, keşifler ve bilimsel teoriler, bilgisayar programları, matematik metotları, sanat eserleri, estetik yaratımlar 551 sayılı, KHK'da bulut olarak kabul edilmemektedir.

Bilgisayar programları, ülkemizde patent verilmemektedir. Ancak bilgisayar programları, patent alınacak bir ürünün çalınması, için gerekliyse ürünle birlikte bilgisayar programı da patenle korunabilmektedir.

Fikri Mülkiyet Haklar,

ÖFikri Hakö kavram,n,n tan,m, ve hukuki mahiyeti üzerine geçmi te yo un tart, malar yap,lm, t,r. İlk dönemlerde, fikri hak konusu olabilecek hukuki varl,k ve de erler üzerinde ki ilere çe itli yetkilerin verilip verilmeyece i tart, ma konusu edilirken, matbaan,n icad,ndan sonra fikri ürünler üzerinde de hak sahibi olunabilece i kabul edilmeye ba lanm, t,r (Hir , 1948, s.16). Özellikle Frans,z Devriminden sonra fikri ürünler üzerinde, onu meydana getiren kimselerin birtak,m haklara sahip oldu u dü üncesi yayg,nla m, t,r.

Fikri haklar 5846 say,l, FSEKøte düzenlenmi olsa da kanun koyucu yasada fikri hak tan,m, yapmam, t,r.

Ülkemizde ÷fikri hukukøø kavram,n,n, fikir ve sanat eserleri hukukunun yan, s,ra patent ve tasar,mlara ili kin hukuk kurallar,n, da kapsamaktad,r. Fikri hak, ki inin her türlü fikri ve zihni çaba ve eme i sonucunda ortaya ç,kard, , ürünler üzerinde hukuken korunan ve hak sahibi diledi i takdirde bu korumadan yararlanma yetkisi veren menfaatlerdir (Ate , 2003, s. 93). Bu tan,m fikri hakk,n en geni anlamda tarifi niteli indedir. Ki inin fikri eme i sonucu ortaya ç,kan ürünler farklı, farklı,d,r. Fikri hak ise bu ürünler üzerinde söz konusu oldu undan, her bir ürün farklı, bir fikri hakk,n konusu olabilmektedir.

Fikri hakk,n konusu esas itibariyle insan,n fikri faaliyetlerinin ürünü olan gayri maddi mallard,r (Ayiter, 1981, s. 3). Fikri faaliyet sonucu ortaya ç,kan ürünlere eser, bulu , faydal, model, endüstriyel tasar,m gibi isimler verilmi tir. Fikri ürün olmalar, bunlar,n ortak özellikleridir. Ancak, bunlardan her biri için öngörülen düzenlemeler birbirinden farklı,d,r.

Tüm fikri ürünlerin ortak özellikleri insan dü üncesinin ürünü olmalar,d,r. Bunun d, ,nda, fikri ürünlerin maddi bir varl, a sahip olmama, yani soyut olma, somutla t, , e yadan ba ,ms,z ve farklı, olma gibi niteli i bulunmaktadır (Suluk, 2004,s.23-25). Fikri ürünler soyuttur, yani somut bir varl,klar, yoktur.

Geni anlamda fikri hakk,n konusuna eserler, patentler, faydal, modeller, endüstriyel tasar,mlar, yar, iletken topografyalar, gibi ürünler dahildir.

S, nai Mülkiyet Haklar,

Ülkemiz, s, nai mülkiyet haklar, alan,nda dünyada ilk düzenleme yapan ülkelerden birisidir. Ülkemizde s, nai mülkiyet haklar,na ili kin ilk düzenlemeler, ba lang,ç olarak 13. ve 14. Yüzy,llara dayanan õahilik müessesesiõdirdir. Ahilik sistemi bat,daki lonca sisteminden farklı olarak bulu a dayanmakta ve yenilikçilik te vik edilmektedir. Ahilik sistemine göre esnaf birli i kurmak için, yeni bir ürün geli tirmek, bulu yapmak ya da teknolojide yenilik yap,lmas, gerekmektedir. Geli tirilen yenilik için sahibine patentlerde oldu u gibi bir tekel kullan,m hakk, verilmektedir. Yeni olan tekni i geli tiren ve uygulayan esnaf birli inin ba ,na õPirõ denirdi. õPirõõ verilen fikri hak, sadece s,n,r,l, bir bölgede geçerliydi ve yeni ustalar yeti tirmesi art,yla verilirdi. Farklı bir bölgede yeni ürünü veya tekni i kullanmak ise serbestti.

Ülkemizde s, nai mülkiyet alan,nda Avrupa'daki durum ile benzer hukuki düzenlemelerin geçmi i 1870'di y,llara kadar dayanmaktadır. 1879 tarihli õ htira Berat, Kanunuõ patent hakk, konular,nda ülkemizdeki yasal koruman,n temelini olu turmaktadır. Bu düzenleme ile Türkiye, s, nai mülkiyet haklar,nda koruma sa layan ülkeler aras,nda ilk s,ralarda yerini almaktadır.

Cumhuriyetin ilk y,llar,nda da s, nai mülkiyet haklar,n,n korunmas,na oldukça önem verilmi tir. S, nai mülkiyetin korunmas, için uluslararası, bir birlik olu turulmas, Hakk,ndaki Paris Sözle mesiõne Türkiye 1925 y,l,nda kat,l,m sa lam, t,r.1976 y,l,nda õDünya Fikri Mülkiyet Te kilat, (WIPO) Kurulu Anla mas,õna kat,l,m, Türkiye'de s, nai mülkiyet haklar, korumas, alan,ndaki önemli geli meler aras,ndadır.

24 Haziran 1994 tarihinde, 544 say,l, Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile Sanayi ve Ticaret Bakanl, ,na ba l, idari ve mali özerkli e sahip Türk Patent Enstitüsü'nün (TPE) kurulmas,, s, nai mülkiyet haklar, alan,nda bir dönüm noktas, olmu tur. 544 Say,l, KHK'n,n günümüz ko ullar,na uyumlu hale getirilmesi ve kanunla t,r,lmas, amac,yla 19 Kas,m 2003 tarihinde õ5000 Say,l, Türk Patent Enstitüsü Kurulu ve Görevleri Hakk,nda Kanunõ yürürlü e girmi bulunmaktadır. Bu kanunda TPE'nin temel amaçlar,; Türkiye'nin teknolojik ilerlemesine katkıda bulunulmak, ülke içinde serbest rekabet ortam,n,n olu mas,n, ve ara t,rma-geli tirme faaliyetlerinin geli mesini sa lamak üzere s, nai mülkiyet haklar,n,n tesisi ile koruman,n sa lanmas,, s, nai mülkiyet haklar,na ili kin yurt içi ve yurt d, ,nda var olan bilgi ve dokümantasyonu kamunun istifadesine sunmak olarak belirlenmi tir. Türkiye'nin, õDünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Kurulu Anla mas,õ ve eki õTicaretle Ba lant,l, Fikri Mülkiyet Haklar, Antla mas,ndanõ (TRIPS) ve Avrupa Birli i

ile Gümrük Birli inden kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmesi amac,yla, TPE öncülü ünde patent, marka, endüstriyel tasar,m ve co rafi i aretler alanlar,nda reform niteli inde kanun hükmünde kararnameler olu turulmu tur.

Ülke çap,nda güçlü bir s,nai mülkiyet sistemi olu turulmas, amac,yla ihtisas mahkemeleri kurulmu , sistemin kullan,c,lar,na yönelik verilen e itim ve düzenlenen tan,t,m faaliyetleriyle kamunun bilinçlendirilmesine yönelik önemli çal, malar yürütülmü tür. Üniversitelerde s,nai mülkiyet dersleri verilmeye ba lanm, t,r.

Haklar iki kategoriden olu maktad,r. Birinci kategori Fikri Haklard,r. kinci kategori ise S,nai Mülkiyet Haklar,d,r. Birinci kategorideki haklar, 5856 say,l, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunuğun birinci maddesinde ösahibinin hususiyetini ta ,yan ve a a ,daki hükümler uyar,nca ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanat veya sinema eserleri say,lan her nevi fikir ve sanat mahsulleridirö ekinde tan,m lanm, t,r. kinci kategorideki s,nai haklar,n konusu olan ürünler ise eser sahibinin ki isel özelliklerini yans,tmayan, de i en ko ullar alt,nda insanlar,n sosyal ihtiyaçlar,n, kar ,lamak, ya amlar,n, kolayla t,r mak amac,yla gerçekleştirildikleri eserlerdir. Bu eserler teknik eser olarak da de erlendirilebilir. Teknik eser niteli i ta ,mamakla birlikte ticaret unvan, ve marka gibi ticari i letmeleri veya ürünleri ay,rt etmekte kullan,lan i aretler de s,nai hak kavram,na dahildir. Söz konusu i aretlerde geni anlamda öfikri hakö kavram, alt,nda yer al,r (Seyyah, 2007, s. 71).

S,nai hak kavram, endüstri, teknoloji alan,ndaki bulu lar,n korunmas,na ili kin düzenlemelerin tümünü kapsamaktad,r. Her türlü zeka, bulu , fikri üretim sonucu ortaya ç,kan ürünler üzerinden ki ilere verilen tekel, kullan,m hakk, olarak tan,m lanabilmektedir. Tezin bundan sonraki k,sm,nda fikri hak ve s,nai hak korumas,n,n farklı,l,klar, incelenecek, tarihsel analizleri yap,lacak ve incelenen patent korumas, ele al,narak Türkiyeødeki patent ba vurular,n,n ne düzeyde olduklar, ara t,r,lacakt,r.

Fikri Mülkiyet ve S,nai Mülkiyet Haklar, Aras,ndaki Farklı,l,klar

Fikri ürünler, insanlar,n do as, gere i sahip oldu u dü ünme yetene i nedeniyle zekâ ve yarat,c,l,klar,n, kullanarak olu maktad,r. nsan zekâs,n,n bu ürünleri, ki inin toplum içinde ve di er bireylerle olan ili kilerinde belli bir yer edinebilmek veya ki inin do ayla mücadelesinde do al kuvvetlerden en iyi ekilde yararlanarak do aya hükmedebilme iste i sonucu elde edilen ürünlerdir (Velidedeo lu, 1959, s. 236). Bu fikir ürünleri, sahipleri taraf,ndan topluma aç,kland,ktan sonra ba kalar, taraf,ndan haks,zca taklit edilebilirler.

Böyle bir durumda emek ve para harcay,p yarat,c,l, ,n, kullanarak bir eser ortaya ç,karan ki inin ürününden ba kalar, kar ,l,ks,z olarak yararlanm, olacak ve eser sahibinin zarar görme tehlikesi ortaya ç,kacakt,r (Hir , 1948, s. 2). Tabii ki toplumlarda toplum üyelerinin ba kalar,n,n fikir ürünlerinden faydalanmalar, normaldir fakat bu faydalanmada eser sahibinin eser üzerindeki maddi ve manevi emeklerinin ödüllendirilmesi bundan sonraki geli tirmeler için te vik edici bir unsurdur (ehirali,1997, s. 7).

Fikri haklar iki kategoride de erlendirilmektedir (Tekinalp, 2002, s. 1):

1. Fikir ve Sanat Eserleri üzerindeki haklar

2. S,nai Haklar

Birinci kategorideki haklar, 5856 say,l, Fikir ve Sanat Eserleri Kanunuğunun birinci maddesinde õsahibinin hususiyetini ta ,yan ve a a ,daki hükümler uyar,nca ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanat veya sinema eserleri say,lan her nevi fikir ve sanat mahsulleridirö eklinde tan,mılanm, t,r.

kinici kategorideki s,nai haklar,n konusu olan ürünler ise eser sahibinin ki isel özelliklerini yans,tmayan, de i en ko ullar alt,nda insanlar,n sosyal ihtiyaçlar,n, kar ,lamak, ya amlar,n, kolayla t,rılmak amac,yla gerçekleştirildikleri eserlerdir. Bu eserler teknik eser olarak da de erlendirilebilir. Teknik eser niteli i ta ,mamakla birlikte ticaret ünvan, ve marka gibi ticari i letmeleri veya ürünleri ay,rt etmekte kullan,lan i aretler de s,nai hak kavram,na dahildir. Söz konusu i aretlerde geni anlamda õfikri hakö kavram, alt,nda yer al,r (ehirali, 1997, s. 3).

S,nai hak kavram,, en genel ifade ile endüstri alan,ndaki fikir ürünlerinin korunmas,na ili kin düzenlemelerin tümünü kapsamaktad,r ve her türlü zekâ, fikri emek sonucu ortaya ç,kan ürünler üzerinden ki ilere verilen haklar olarak tan,mılanabilmektedir (Devlet Planlama Te kilat, [DPT]).

BÖLÜM IV

PATENT KAVRAMI

Patent Kavramı,

Patent endüstri alanındaki bir buluşun sahibine resmi bir organ tarafından verilen ve bu buluşunun belirli bir süre kendisinin izni olmaksızın başkaları tarafından kullanılması, engelleme yetkisi sağlayan (Dericio lu, 1995, s. 50) belgedir. Bu patent belgesi hakkın sahibine belli bir süre için buluşunun başkaları tarafından taklidi, kullanılması, üretilmesi, satılması, ve ithalini engeller. Kanunda belirtilen sürenin sonunda ise patenti alan buluş kamu malı sayılır.

Dünya Fikri Haklar Örgütü'nün tanımına göre "Patent bir devlet dairesince (veya birçok ülke adına hareket eden bölgesel bir ofis), talep üzerine verilen bir buluşu tanımlayan ve patentli buluşun sadece patent belgesi sahibinin yetkisiyle imlenmesine imkân sağlayan (imal, kullanma, satma, ithal) bir yasal durum yaratan dokümandır (WIPO).

Buluş yeni bir ürün olabileceği gibi kullanılan bir ürüne ait bir teknolojik gelişme, tekniğin bilinen durumunun aşılması da olabilir. Çamaşır makinesi kullanılan bir üründür fakat bu ürüne yeni bir kurutma sistemi eklenmesi buluştur. Buluş yeni bir ürünse, ortada bir ürünün patenti vardır ve koruma altına alınmış, hangi usulle gerçekleştirilmiş olursa olsun patentte tarif edilen bu üründür. Eğer patent ürünün üretilmesi için geliştirilen bir usule verilmişse koruma kapsamında olan ürün de il söz konusu usuldür (Pearson, Miller, 1993, s. 27).

Patent Türleri

Patentler birçok açıdan sınıflandırılabilir. Bu bakımdan, patentlerin istemlerin türlerine göre, inceleme ekline göre, asıl patentle olan ilgisine göre, açık olup olmamasına göre ve tescilin yapıldığı sisteme göre patent türleri incelenecektir.

stemlerin Türlerine Göre

stemlerin türlerine göre, patentler iki büyük gruba ayrılmaktadır, ürün patenti ve usul patenti. Bu iki patent türünün kendi içlerinde alt gruplar bulunmaktadır. Ürün patenti kendi içinde ikiye ayrılmaktadır, doğrudan ürün patenti ve usul ile tanımlanan ürün patenti. Usul patenti de kendi içinde iki alt gruba ayrılmaktadır, usul patenti ve kullanım patentidir. (Yusufo lu, 2008, s. 52).

inceleme ekline Göre

inceleme ekline göre patentler ikiye ayrılmaktadır. incelemeli patentler ve incelemesiz patentler. incelemesiz patent sistemi 551 sayılı, KHK md. 60, 61’de, incelemeli patent sistemi, md. 62, 63’te düzenlenmiştir. Patent inceleme ekline göre, patent in sa l ad l , koruma süresi de tayin edilir. 551 sayılı, KHK md. 72’ye göre, incelemesiz patent in koruma süresi 7 yıldır; incelemeli patent in koruma süresi 20 yıldır (Yusufo lu, 2008, s. 53).

Önemle belirtilmesi gereken husus, Patent ve Faydalı Model Kanun Tasla mında, Avrupa’daki düzenlemelere uygun olarak incelemesiz patent sisteminin kaldırılması oldu udur. Nitekim Kanun Tasla m, Gerekçesinde de, incelemesiz patent sisteminin uygulamada sakınca doğ urmas, ve kısaca sürede elde edilen düşük maliyetli sistemin faydalı model ile sa lanmas, dolayısıyla, kaldırılması, belirtilmiştir. Netice olarak, yeni sistem EPC’ye uygun bir şekilde düzenlenmiştir.

Asıl Patentle Olan İlgisine Göre

Patent bilindi i üzere, teknik karakter taşıyan, yeni olan, buluş basama nda, haiz olan ve sanayiye uygulanabilen buluş lar için verilmektedir. Ancak bazı hallerde, patent in koruma süresi devam ederken, patent konusu buluş u mükemmelleştiren veya geliştiren ve asıl patent in konusu ile bütünlük içinde bulunan buluş ların korunmas, için, ek patent talep edilebilir (551 sayılı, KHK md. 121). Bu ek patentlerin koruma süresi asıl patent in koruma süresi ile sınırlıdır. Ek patentler için KHK md. 9’da öngörülen tekni in bilinen durumunun a rılması, art, aranmaz (Yusufo lu, 2008, s. 53).

Açık Olup Olmamasına Göre

Kural olarak patent alenidir. Başvuru tarihi veya rüçhan hakkı talep edilmişse rüçhan tarihinden itibaren on sekiz aylık sürenin dolması ile, başvuru, Yönetmelik hükümlerine göre yayınlanarak toplumun incelemesine açılır (551 sayılı KHK md. 55). Enstitü, başvuru konusu bulunun milli savunma açısından önem taşıdığı, kanıtlanırsa, patent başvurusunun ve patentin gizli kalmasına karar verebilir (551 sayılı KHK md. 125). Kuralın uyararak verilen patent, gizli tutulan bir Patent Siciline kaydedilir ve verilmesinden itibaren bir yıllık süre içinde gizli tutulur. Gizlilik süresinin, yıllık olarak uzatılması mümkündür. Bu durumda, patent sahibine bilgi verilir (551 sayılı KHK md. 126) (Yusufoğlu, 2008, s. 54).

Tescilin Yapıldığı Sistemlere Göre

Türkiye'nin taraf olduğu sözleşmelere göre, Türkiye'de üç tür patentin tescil edilmesine izin verilir: Türk Patenti, Avrupa Patenti, Uluslararası Patent.

Türk patenti, 551 sayılı KHK'ya göre yapılan ve incelenen başvurular sonucunda alınan patentlere denilmektedir. Avrupa patenti, EPC sistemine göre bir Avrupa patenti, verilmiş ilkin ilan, yayım tarihinden itibaren, patent verildiği üye ülkelerde patent sahibine, o ülkede verilmiş olan bir ulusal patentin verdiği aynı hakları sağlar (EPC md. 64/1). Ayrıca, bir Avrupa Patentinin üye ülkede hükümsüzlüğü, üye ülkedeki hukuki düzenlemelere göre değerlendirilmeyip, EPC'deki düzenlemelere uygun olup olmadığına göre değerlendirilmektedir (EPC 138/1). Görüldüğü üzere, esasen bir patentin Avrupa patenti olması, önemi, patent verilebilirlik şartları, taşınmasında bulunmaktadırsa, her bir buluşun, EPC'deki patent verilebilirlik şartları, taşınması, artık Türkiye'deki patent verilebilirlik şartları, taşıyıp taşımadığı, araştırılmamaktadır. Patent hükümsüzlüğü talep edildiği takdirde de, yine EPC md. 52-57'de belirtilen patent verilebilirlik şartları, taşıyıp taşımadığı, hususu değerlendirilir. Ancak tecavüz hakkındaki hükümler, ulusal hukuk kurallarına göre işlemler.

Uluslararası patent, esasen Patent Birliği Anlaşması'nın kurduğu sisteme göre alınan patente işaret etmektedir. Her ne kadar uluslararası patent denilse de, bu patent esasen, ulusal bir patent olup, uluslararası niteliği yapılan tek başvuruda birden çok üye ülkenin belirlenmesi ve bu ülkelerde patentin korunması, talep edilmesi ile doğmaktadır. Başvuru ulusal bir patent kurumuna veya bölgesel patent kurumuna yapılmaktadır. ekli

inceleme tamamlandıktan sonra, Uluslararası Araştırma Kurumu, tekniğin bilinen durumunu ve önceki haklar, araştırma. Bununla birlikte, daha sonra, Araştırma Raporu ile birlikte milli prosedürü i letecek olan öbelli edilmiş kurumlaraö havale edilir. PCT md. 27/5te de belirtildi i üzere, uluslararası, araştırma raporunun hazırlanması, patent verilebilirlik ko ulları, bu rapora göre incelenmesi gerekti i anlamına gelmez. Bu rapor sadece ulusal kurumlara kolaylık sağlamak amacıyla hazırlanmış olup, bundan sonraki başvuru prosedürü tamamıyla ulusal prosedüre göre ilerler (Yusufo lu, 2008, s. 54).

Patent Hakkı,

Türk Hukukunda patent hakkı, kazanılmaz; 551 Sayılı Patent Hakları Korunması, Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre patent hakkı, kazanılmaz, Patent Birliği Anlaşması hükümlerine göre patent hakkı, kazanılmaz, ve Avrupa Patent Anlaşması hükümlerine göre patent hakkı, kazanılmaz, olmak üzere üç yolla mümkün olmaktadır.

551 Sayılı KHK, milli patent sistemini düzenleyen temel metindir. Bu KHK'ya göre patent hakkı, kazanabilecek üç farklı şekilde bulunmaktadır, KHK'nın 2. maddesine göre;

öBu Kanun Hükmünde Kararname ile sağlanan korumadan Türkiye Cumhuriyeti sınırları, içinde ikametgahı olan veya sınırları veya ticari faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişiler veya Paris Anlaşması hükümleri dâhilinde başvuru hakkına sahip kişiler yararlanır.ö Bu maddenin birinci fıkrası, hükmü kapsamı dışında kalmamasına rağmen, Türkiye Cumhuriyeti uyru undaki kişilere kanunen veya fiilen patent ve/veya faydalı model belgesi koruması, tanrıyan devletlerin uyru undaki gerçek veya tüzel kişilerde, karışık ilkesi uyarınca Türkiye'de patent ve/veya faydalı model belgesi korumasından yararlanır.ö

KHK'nın 49. maddesine göre, Paris Anlaşması dâhil ülkelerden birine mensup veya bu ülkelerden birine mensup olmamakla birlikte onlardan birinde ikametgâhı, veya i ler durumunda bir ticari müessesesi bulunan gerçek veya tüzel kişiler, bu ülkelerin herhangi birinde bir patentini veya faydalı model belgesinin verilmesi için yetkili mercilere yaptıkları, başvuru tarihinden itibaren, on iki ay süreyle patent veya faydalı model belgesi almak için Türkiye'de başvuru yapma konusunda, rüçhan hakkından yararlanır. Bu süre içinde kullanılmayan rüçhan hakları, düşer. Rüçhan hakkına dayanarak bahsi geçen on iki aylık süre içinde başvuru yapıldı, takdirde, rüçhan hakkına konu olan patent veya faydalı model belgesi için, rüçhan hakkının do du u tarihten itibaren üçüncü kişiler tarafından yapılacak başvurular ve bunlara verilecek patent veya faydalı model belgesi hükümsüzdür. Yine

rüçhan hakkından 2. maddenin ikinci fıkrasında yazılan kararla, ilk uygulamasından yararlanan ülke uyruğu gerçek veya tüzel kişiler yararlanma hakkına sahiptir. Ancak Paris Anlaşmasına taraf bir ülke uyruğu bir gerçek veya tüzel kişidir, Paris Anlaşmasına taraf olmayan bir ülkede, patent verilmesi için geçerli bir başvuru yapılmış ise, bu madde hükmüne göre, söz konusu başvurunun rüçhan hakkından yararlanır (Tunç, 2008, s. 72).

Başvuran kişiler patent hakkından kendilerine sağladığı, her türlü mali ve manevi haklardan yararlanabildikleri gibi 551 Sayılı KHK'nın 4. maddesinde belirtilen öngörü haklarından da yararlanabileceklerdir. Bu madde hükmüne göre Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası anlaşma hükümlerinin bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerinden daha elverişli olması halinde bu KHK'nın 2. maddesinde belirtilen kişiler, elverişli hükümlerin uygulanmasından talep etme hakkına sahiptir. Ancak bu haklardan Türkiye Cumhuriyeti Devleti vatandaşları yararlanamaz, sadece yabancılar yararlanabilir. (Tunç, 2008, s. 73).

Bu kişilerden hangilerinin patent almak için başvurabilecekleri yine aynı KHK'nın 11. maddesinde belirlenmiştir. 1995 tarihli 551 Sayılı KHK bu konuda, 1879 tarihli Hırtıra Berat Kanununu benimsediği öngörü ilkesiyle farklı olarak öngörü sahibi ilkesiyle benimsenmiştir. Buna göre, patent isteme hakkı, buluşu yapana veya onun haleflerine ait olup, başkalarına devri mümkündür. Buluş birden çok kişi tarafından birlikte gerçekleştirilmişse, patent isteme hakkı, taraflar başkalarıyla tırtmam, başkalarına mürtirken ait olur. Aynı buluş birbirinden başkalarıyla birden çok kişi tarafından aynı zamanda gerçekleştirilmişse, patent isteme hakkı, daha önce başvuru yapana veya diğertine göre rüçhan hakkına aittir. Patent almak için ilk başvuran kişi, aksi sabit oluncaya kadar, patent isteme hakkından sahibidir.

Patentin verilmesi ilkelmleri sırtasında, bir buluş için patent isteme hakkından gerçek sahibi oldu unu, daha önce bu konuda başvuru yapan kişi/kişilerin gerçek buluş sahibi olmadık n, iddia eden kişi, başvuru sahibinin hak sahipliğine karşı, bu KHK'nın 129. maddesine göre, patent isteme hakkından belirlenmesi için dava açabilir. Patent isteme hakkından başvuru sahibine ait olmadık n, Enstitü nezdinde iddia edilemeyeceği KHK'nın 12. maddesinde düzenlenmiştir. Açılan dava ve davada ileri sürülen talepler, dava sonunda verilen kesin hüküm veya açılan davayı, herhangi bir şekilde sona erdiren bütün diğer haller Patent Siciline kayırt edilir (Tunç, 2008, s. 74).

551 Sayılı, KHK'nın 5. maddesine göre sadece, yeni, tekniğin bilinen durumunu aşan ve sanayiye uygulanabilir olan bulular, patent verilerek korunur. Tekniğin bilinen durumuna dâhil olmayan bulular yenidir.

Tekniğin bilinen durumu, patent başvurusunun yapıldığı tarihten önce, bulular konusunda dünyanın herhangi bir yerinde toplumca erişilebilir yazılı, veya sözlü tanımlama, kullanıma veya başka yollarla açıklanan bilgilerden oluşur. KHK 7'ye göre, Patent başvurusu tarihinde veya bu tarihten sonra yayınlanan, olan ve patent başvurusu tarihinden önceki tarihli patent ve faydalı model belgesi başvurularının yayınlanan ilk metinleri tekniğin bilinen durumuna dâhildir.

Bulular, ilgili olduğu teknik alandaki bir uzman tarafından, tekniğin bilinen durumundan aşkın bir şekilde çıkarılmayan bir faaliyet sonucu gerçekleştirilirse, tekniğin bilinen durumunun aşılması kabul edilir. Bulular, tarım dahil sanayinin herhangi bir alanında üretilebilir veya kullanılabilir nitelikte ise, sanayiye uygulanabilir olduğu kabul edilir (Tunç, 2008, s. 75).

551 Sayılı, KHK, patent verilmesine ilişkin incelemesiz patent verilmesi sistemi ve incelemeli patent verilmesi sistemi olmak üzere iki sistem öngörmektedir. Başvuru sahibi bu sistemlerden hangisini tercih ettiğini araştırma raporunun kendisine tebliğinden itibaren üç ay içinde belirtmek zorundadır. Söz konusu süreçte bu bildirim yapılmaması halinde, incelemesiz patent verilmesi sisteminin tercih edildiği kabul edilir.

Tüm dünya ülkelerinde geçerli bir dünya patenti ve dünya patent sistemi kurulamaz. Ancak Patent Birliği Anlaşması, dünya çapında 100'den fazla ülkede basitçe yerli patent başvuru sistemi getirmiştir. Bu sistem, başvuru sahiplerine çoklu ulusal başvuru veya bölgesel başvuru yerine birçok ülkeyi kapsayacak şekilde uluslararası başvuru yapma olanakları sağlar.

Türkiye'nin 1995 yılında katıldığı, Patent Birliği Anlaşması, 24.1.1978 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Tek bir başvuru ve tek bir işlemle yürütülen süreç bulular sahibine kolaylaşmaktadır. Bu anlaşmaya göre süreç iki aşamada gerçekleştirilir. Bunlar; Anlaşmanın 3-30. maddeleri arasında düzenlenen "Uluslararası, Başvuru ve Uluslararası, Araştırma aşaması" ile, anlaşmanın 31-42. maddeleri arasında düzenlenen "Uluslararası, Geçici inceleme aşamaları"dır.

Başvuru, anlaşmanın 9. maddesine göre, sözleşme taraf devletlerin uyruğunda olan veya bu devletlerde ikametgâh bulunan kişilerce; anlaşmanın 10. maddesinde belirtilen

anla maya üye devletlerin herhangi birindeki bu anla ma ve yönetmeli ine uygun olarak bunu inceleyen ve i lem yapan ba vuru kurumuna yani milli patent kurumuna veya yine anla man,n 2.maddesine göre Avrupa Patent Kurumu gibi uluslararası, organizasyonlara yap,ı,r.

Anla man,n 11. maddesine göre, uluslararası, ba vuru tarihine hak kazanm, olan her uluslararası, ba vuru, Paris Anla mas,na göre usulüne uygun olarak yap,lm, bir milli patent ba vurusunun hükümlerini do urur. Ba vurunun kabulünden sonra Patent birli i Anla mas, prosedürü korunma talep edilen devlet ya da devletlere gönderilmesinden sonra milli patent kurumlar, önünde milli düzeyde devam eder.

Bulu lar,n korunmas, konusunda Avrupa ülkeleri aras,nda i birli inin artt,r,ı,mas,, üye ülkelerin tümünde geçerli bir patent verilmesi sisteminin kurulmas, ve Avrupa ülkeleri aras,nda ortak bir patent hukukunun olu turulmas, gibi amaçlarla akdedilen Avrupa Patent Anla mas,, 07.10.1977 tarihinde yürürlü e girmi tir. Türkiye'nin Avrupa Patent Anla mas,na ve anla ma eklerine kat,ı,mas, 27.01.2000 tarih ve 4504 say,ı, kanuna dayanarak Bakanlar Kurulunca 07.06.2000 tarihinde kararla t,r,ı,m, t,r. Avrupa Patent Anla mas,, Patent birli i Anla mas,na göre bir bölgesel anla mad,r. Bu anla mayla tek bir ba vuru ile Avrupa Patent Anla mas,na üye 31 ülkede patent elde edilebilmesine olanak sa lanmaktadır. Avrupa Patentinin hangi ülkeleri kapsayaca ,na patent ba vuru sahibi karar vermektedir.

Avrupa patenti ile sa lanan koruma hakk, anla man,n 79. maddesine göre, sadece bulu sahibini ba vurusunda belirtti i üye devlet veya birden fazla devlet söz konusu ise Avrupa Patentinin verilmesine ili kin dilekçede belirtilen devletlerde geçerlidir. Antla man,n 2. maddesindeki *Avrupa Patenti onun verildi i üye devletlerin her birinde bu anla ma içinde aksi ifade edilmedikçe o devlet taraf,ndan verilen bir patent gibi ayn, etkiye sahip olacak ve ayn, artlara tabi olacaktır,r.ø* hüküm ve sonucunu do urur.

Avrupa Patent Anla mas,na ve getirdi i Avrupa Patent Sistemine anla man,n 165 ve 166. maddeleri do rultusunda sadece AB üyesi devletler de il bu anla man,n haz,rılanmas,nda kat,ı,m, olan ve antla maya kat,ı,maya davet edilen bütün Avrupa devletleri kat,ı,labilir.

Avrupa Patenti ile ilgili i lemlerin yürütülmesi, Avrupa Patent Organizasyonu'nun görevidir. Avrupa Patent Organizasyonu uluslararası, bir kurulu olup AB'nin yan kurulu u de ildir. Organizasyon, finansman,n, tamam,yla kendisi sa lamaktadır. Organizasyon,

Avrupa Patent Ofisi ve dari Konseyden olu maktad,r. Organizasyon tüzeli e sahiptir. Organizasyon merkezi ise Münih'tir.

Avrupa patent başvurusu; Münih'teki Avrupa Patent Ofisine veya onun La Haye'de bulunan büşesine veya ayet üye ülkenin kanunları, izin verirse, söz konusu üye ülkenin merkezi s,nai mülkiyet ofisine (Türkiye'de TPE) veya başka bir yetkili k,l,nm, makam,na yapılabilir. Bir Avrupa Patenti, belirlenmiş üye devletlerde patent sahibine ulusal patentle aynı hakları verir ve 20 yıl geçerlidir.

Patent Verilmesi Şartları,

Patent verilmesi şartları,, her ülkenin kendi patent kanununda ve uluslararası anlaşmalarda düzenlenmiştir. Uluslararası düzenlemelerde ve ulusal bağlamda düzenlenmiş kanunlarda belirlenen patent şartları, 551 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de de (KHK) benimsenmiştir. 551 sayılı KHK'nın 5. maddesi uyarınca;

ÖYeni, tekniğin bilinen durumuna göre ve sanayiye uygulanabilir olan bulular patent verilerek korunur.Örnekte patent korumasının şartları, yapımı, t.r. Patent koruması ile yasallaşan bulular bazı kriterleri taşıması zorundadır. Ayrıca da bu kriterlere dahil edilmiştir.

Yenilik

Bir bulunun patentle korunabilmesi için öncelikle yenilik kriterini sağlaması gerekmektedir. Yenilik kriteri her ülke kanununda ortak bir özellik olmakla birlikte şartlarda tam bir birliktelik yoktur fakat ifadeler kesindir.

Avrupa Patent Antlaşması'nın (EPC) 54. maddesinde yenilik kriteri örnekteki bilinen durumuna ait olmayan bulular yeni sayılır,örnekte ifade edilmektedir. 551 sayılı Patent Haklarının Korunmasını İlgilendiren Kanun Hükmünde Kararname'nin (KHK) 7. maddesinde yenilik kriteri Avrupa Patent Antlaşması'na paralel olarak örnekteki bilinen durumuna dahil olmayan bulular yenidir. Tekniğin bilinen durumu, patent başvurusunun yapıldığı tarihten önce bulular konusunda dünyanın herhangi bir yerinde toplumca erişilebilir yazılı veya sözlü şekilde kullanılmış veya bir başka yolla açıklanan bilgilerden oluşur. Patent başvurusu tarihinden önceki tarihli Türk patent ve faydalı model belgesi başvuruları yayımlanan ilk metinleri tekniğin bilinen durumuna dahildir.Örnekte belirtilen (Seyyah, 2008, s. 82).

Yukarıdaki kanun maddesinden anlaşılacağı üzere yenilik ulkesel veya bölgesel bazda de il uluslar aras, anlamda yeniliktir. Dünyanın herhangi bir yerinde yazılı, veya sözlü olarak açıklanmış bilgiler yeniliği bozmaktadır. Patent tescili için yenilik kriterini sağlayan geli tirmelerin buluş basamağına sahip olup olmadığı, yani tekniğin bilinen durumunu aşması, patent kanununun 51. maddesine bakılmaktadır.

Buluş Basamağı

Buluş sanayideki teknik bir problemin çözümüdür. Ayrıca yoktan yapılan yeni bir geli tirme veya mevcut unsurlar kullanılarak ösürprising effectö denen umulmayan bir sonuç elde edilmesi de buluş sayılmaktadır.

Avrupa Patent Anlaşması'nın 56. maddesine göre; öBuluş tekniğinin bilinen durumu göz önünde bulundurulduğunda teknikte uzman bir kişi için aşılması mümkün değilse buluş basamağına sahiptir. öEtkinlikte tanımlanmaktadır (EPO).

Tekniğinin bilinen durumu ise başvuru tarihinden önce yayınlanmış dokümanlar, içermektedir. Buluş basamağına tespiti için Avrupa Patent Ofisi tarafından geliştirilen problem-çözüm yaklaşımı, yaygın olarak uygulanmaktadır. Bu yaklaşımda öncelikle en yakın eski teknik doküman belirlenir. Ardından teknik problemin ne olduğu ve bu problemin nasıl çözüldüğü belirlenir. Bahsedilen çözümün en yakın eski teknik dokümanında anlatılanlardan çıkarılabilir olup olmadığına bakılır. Sonuçta yapılan geli tirmenin tekniğinin bilinen durumunu aşması, patent kanununun 51. maddesine, sonucuna varılır.

Buluş basamağı, kendi hukukumuzda 551 sayılı, KHK'nın 9. maddesinde; öBuluş, ilgili olduğu teknik alandaki bir uzman tarafından, tekniğinin bilinen durumundan aşılması bir şekilde çıkarılmayan bir faaliyet sonucu gerçekleşmiş ise, tekniğinin bilinen durumunun aşılması, kabul edilir. öEtkinlikte tanımlanmıştır.

Özet olarak buluşun yapıldığı teknik alanda uzman bir kişinin, tekniğinin bilinen durumunu göz önünde bulundurduğunda, buluşun teknik bir soruna getirdiği çözüme ulaşması, yorsa veya bilinen şeyler bir araya getirildiğinde umulmayan bir sonuç elde ediliyorsa, yapılan buluşun buluş basamağına, kabul edilir.

Sanayiye Uygulanabilir Olma

Bulun patent tescili alabilmesi için üçüncü kriter olan sanayiye uygulanabilir olma kriterini sağlaması, gerekmektedir. Bunun anlamı, bulunun teorik değil pratik olarak uygulanabilir, kullanılabilir olması, gerekmektedir.

Avrupa Patent Anlaşması'nın 57. maddesi uyarınca; örneğin bulunun tarım dahil sanayinin herhangi bir kolunda uygulanabilir veya kullanılabilir olması, gerekmektedir. Örnekte açıklanmaktadır.

Türk Patent Kanunu 551 sayılı, KHK'nın 10. maddesi uyarınca; örneğin bulunun tarım dahil sanayinin herhangi bir alanında üretilebilir veya kullanılabilir nitelikte ise, sanayiye uygulanabilir olduğu kabul edilir. Örnekte açıklanmaktadır.

Dolayısıyla yukarıda verilen kanun maddelerinden de anlaşılacağı üzere bulunun sadece teorik değil aynı zamanda pratikte uygulanabilir olması, gerekmektedir (Seyyah, 2008, s. 84).

Türk Patent Sistemi ve Türk Patent Enstitüsü

Uluslararası gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda Türk Patent Sistemi, sınıai hakların (IPRs) korunması konusunda geride kalmıştır. 1994 yılında Türk Patent Enstitüsü'nün kurulması ile birlikte bu durum değişmiştir. Aslında Türkiye'de sınıai mülkiyet alanındaki hukuki düzenlemelerin başlangıcı, 1870'den itibaren uzanmaktadır. 1871 tarihli Osmanlı Ticariyeye Mahsus Alamet-i Farikalara Dair Nizamname ve 1844 yılında yapılmış olan Fransız Kanunu'ndan çevrilerek oluşturulan 1879 tarihli Örnekte Berat Kanunu marka ve patent konularında ülkemizdeki yasal korumanın temelini teşkil etmektedir. Bu düzenlemeler ile Türkiye, sınıai mülkiyet haklarında koruma sağlayan ülkeler arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Fakat o zamanlarda günün şartlarına uygun olarak oluşturulmuş olan bu kanun zamanla geçerliliğini ve etkinliğini kaybetmiş ve yenilemek için de çok uzun bir zaman herhangi bir çalışmaya yapılmamıştır ve o zaman patent korumasının ilk uygulayıcılarından olan avantajlar, ekonomik ve teknolojik gelişmeden yararlanmamıştır (DPT, Örnekte .K.R. 1995, s. 9).

Cumhuriyetin ilk yıllarında da sınıai mülkiyet haklarının korunmasına önem verilmiş ve Sınıai Mülkiyetin Korunması için Uluslararası Birlik oluşturulması, Hakkındaki Paris Sözleşmesi'ne 1925 yılında katılım sağlanması, 1965 yılında 551 sayılı Marka

Kanununun yürürlüğe girmesi ve 1976 yılında Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı, (WIPO) Kurulu Anlaşmasına katılması, Türkiye'de sınai mülkiyet hakları, koruması, alanındaki önemli adımlar arasında yer almaktadır.

24 Haziran 1994 tarihinde, 544 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığına bağlı, idari ve mali özerkliğe sahip Türk Patent Enstitüsü'nün (TPE) kurulması, sınai mülkiyet hakları alanında bir dönüm noktası olmuştur. TPE'nin kurulması, Türkiye'de etkin ve çağdaş bir patent sisteminin kurulması için önemli bir adım olmuştur (Türk Patent Enstitüsü[TPE], 2014).

1995 yılından önceki Türk Patent Sistemi'ne bakıldığında patent tescil sistemi buluş basamağı kriteri olmadan işlemekteydi. Buluşun yeni ve sanayiye uygulanabilir olması yeterli birer kriterdi. Bütün çağdaş ve etkin patent sistemlerinde kabul görmüş olan buluş basamağı kriteri 1995 yılına kadar Türk Patent Sistemi'ne dahil edilmedi.

1955 yılında La Haye'de yer alan uluslararası Patent Enstitüsü ile yapılan uluslararası anlaşma gereği Türkiye yeni bir döneme girmiş, artık yenilik incelemeleri ulusal düzeyde WIPO tarafından belirlenmiş üniversite profesörleri tarafından veya gerekli olduğunda yurtdışında yapılmaya başlandı. 1977 yılında uluslararası Patent Enstitüsü'nün kapatılmasıyla EPO kuruldu ve EPC yürürlüğe girdi. Böylece daha öncede açılmış, üzere hem dünya çapında patent koruma sistemi modern ve merkezi bir hale getirildi, hem de Türkiye'de yapılan başvuruların yenilik incelemesi EPO tarafından yapılabilir hale getirilmiştir. Fakat o dönemde Türkiye'de inceleme prosedürünün bir zorunluluk olmaması, ve inceleme ücretlerinin yüksek olması, ve Türkiye'de patent tescillerinin güvenilirliğini olmaması, problemleri, modern bir patent sistemi kurulana kadar devam etmiştir. (Seyyah, 2007, s. 89).

544 Sayılı KHK'nın günümüz koşullarına uyumlu hale getirilmesi ve kanunlaştırılması, amacıyla 19 Kasım 2003 tarihinde 5000 Sayılı Türk Patent Enstitüsü Kurulu ve Görevleri Hakkında Kanunla yürürlüğe girmiştir. Bu kanunda TPE'nin temel amaçları, (Resmi Gazete, No, 25294)

- Türkiye'nin teknolojik ilerlemesine katkıda bulunmak,
- Ülke içinde serbest rekabet ortamının oluşmasını, ve araştırma-geliştirme faaliyetlerinin gelişmesini sağlamak üzere sınai mülkiyet haklarının tesisi ile koruma sağlamak,

- S, nai mülkiyet haklar, na ili kin yurt içi ve yurt d, nda var olan bilgi ve dokümantasyonu kamunun istifadesine sunmak, olarak belirlenmi tir.

Türkiye'nin, öDünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Kurulu Anla mas,ö ve eki öTicaretle Ba lant, l, Fikri Mülkiyet Haklar, Antla mas,öndan (TRIPS) ve Avrupa Birli i ile Gümrük Birli i'nden kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmesi amac, yla, TPE öncülü ünde patent, marka, endüstriyel tasar, m ve co rafi i aretler alanlar, nda reform niteli inde kanun hükmünde kararnamele olu turulmu tur.

1994'ten günümüze kadar geçen dönem içinde 11 uluslararası, anla maya taraf olunmu tur. Ülke çap, nda güçlü bir s, nai mülkiyet sistemi olu turulmas, amac, yla ihtisas mahkemeleri kurulmu , sistemin kullan, c, lar, na yönelik verilen e itim ve düzenlenen tan, t, m faaliyetleriyle kamunun bilinçlendirilmesine yönelik önemli çal, malar yürütülmü tür. Ayr, ca, uluslararası, anla malara taraf olunmas, nedeniyle gerekli olan ve uygulamadan do an sorunlar, gidermeye yönelik mevzuat de i iklikleri de bu dönem içerisinde gerçeikle tirilmi tir.

S, nai haklar, n etkin bir ekilde korunmas, için sadece mevzuatta yap, lan de i iklikler yeterli de ildir. S, nai mülkiyet verimlili ini art, rmak için modern ve ça da , iyi organize edilmi , i gücü düzeyi yüksek, idari ve mali prosedürleri gerçeikle tirecek bir enstitüye ihtiyaç duyuldu u için 24 Haziran 1994 y, l, nda Türk Patent Enstitüsü (TPE) kurulmu tur. Sanayi ve Ticaret Bakanl, , n, n ba l, kurulu u olan TPE idari ve mali özerkli e sahip bir kurulu tur.

544 say, l, Türk Patent Enstitüsü Kurulu ve Görevleri Hakk, nda Kanun Hükmünde Kararname uyar, nca TPE'nin kurulu amac, a a , daki gibi aç, klanm, t, r:

öTürkiye'nin teknolojik ilerlemesine katk, da bulunmak, ülke içinde serbest rekabet ortam, n, olu turmak ve ara t, rma geli tirme faaliyetlerinin geli mesini sa lamak üzere, çe itli kanunlarla düzenlenmi olan patent ve markalar ile di er kanunlarla düzenlenen s, nai mülkiyet haklar, n, n tesisi, bu konudaki koruman, n sa lanmas, ve s, nai mülkiyet haklar, na ili kin yurt içi ve yurt d, nda var olan bilgi ve dokümantasyonun kamunun istifadesine sunulabilmesi amac, yla tüzel ki ili e sahip, bu kanunda belirtilmeyen hallerde özel hukuk hükümlerine tabi, Sanayi ve Ticaret Bakanl, , na ba l, kurulu olan, özel bütçeli Türk Patent Enstitüsü kurulmu tur.ö

Ad, geçen hükme göre TPE tüzel ki ili e sahip, bu Kanunda belirtilmeyen hallerde özel hukuk hükümlerine tabi, Sanayi ve Ticaret Bakanl, , na ba l, , özel bütçeli bir kurulu tur.

TPE'nin i leyi inde görevli organ ve birimler Yönetim Kurulu, Dan, ma Kurulu, Ba kanl,k, Yeniden nceleme ve De erlendirme Kurulu, Ana Hizmet Birimleri, Yard,mc, Hizmet Birimleri ve Dan, ma Birimleridir. Ana hizmet birimleri ise Patent Dairesi Ba kanl, ,, Markalar Dairesi Ba kanl, ,, Endüstriyel Tasar,mlar Dairesi Ba kanl, , ve Uluslararası li kiler Dairesi Ba kanl, ,d,r (www.tpe.gov.tr).

Türk Patent Enstitüsü'nün kurulmas, ile kanun ve mevzuat,n uluslar aras, mevzuatla uyumlu hale getirilmesi Türk Patent Sistemi'ndeki önemli geli melerdir. Ayr,ca, 2005 y,l, itibariyle baz, alanlarda patent ara t,rma ve inceleme i lemlerinin Enstitü bünyesinde gerçekleştiriliyor olmas, da önemli bir a amad,r. Tüm bu geli meler önemli ad,mlar olsa da kanunlarda yap,lan de i ikliklerin uzun y,llardan sonra yap,lmas, ne yaz,k ki Türkiye'nin bilim ve teknolojinin gerekti i gibi korunmas, konusunda di er ülkelerin gerisinde kalmas,nda önemli bir faktör olarak kar ,m,za ç,kmaktad,r. Türkiye'nin geli mi ülkeleri geriden takip etti i üzücü bir gerçektir (Seyyah, 2007, s. 99).

Ülkemizde Patent Al,mlar,na Verilen Devlet Te vikleri

TÜB TAK Te vikleri

Ekonomik alanda geli mi ülkeler taraf,ndan en önemli rekabet unsuru bulu faaliyetlerini özendirici te vikler sa lamakt,r. Ülkemizde bu faaliyeti Tübitak üstlenmi tir. Bulu sahiplerine te vik vermektedir. Ülkemiz kaynakl, ulusal ve uluslar aras, patent ba vuru say,s,n,n art,r,lmas,, gerçek ve tüzel ki ilerin patent ba vurusu yapmaya te vik edilmesi ve ülkemizdeki patent say,s,n,n artt,r,lmas,n, hedefleyen ÷Tübitak Patent Destek Program,ø 01 Ocak 2014 tarihinde yürürlü e girmi tir (www.tubitak.gov.tr).

Uluslararası ve Bölgesel Antla malar

Avrupa Patenti Antla mas,

Münih Antla mas, diye an,lan Avrupa Patenti Antla mas, 5 Ekim 1973 tarihinde F.Almanya'n, Münih kentinde imzalanm, 7 Ekim 1977'de Antla maya üye devletlerde yürürlü e girmi tir. Avrupa Patenti ba vurular,n,n fiilen yap,lmaya ba land, , tarih ise 01.06.1978'dir. Bugünkü tarih itibariyle Antla ma 38 üye devlette geçerlidir.

Avrupa Patenti Madde 2'de

- Bu Sözle menin yetkisiyle verilen patentlere Avrupa Patentleri denilecektir.
- Avrupa patenti, onun verildi i üye devletlerin her birinde, bu sözleşme içinde aksi ifade edilmedikçe, o devlet tarafından verilen bir patent gibi aynı etkiye sahip olacak ve aynı şartlara tabi olacaktır, r ilkeleri yer almaktadır.

Avrupa Patentinin verilmesiyle ilgili olarak antlaşma ile sağlanan ortak hukukun amaçları için kurulmuş Avrupa Patent Organizasyonu Avrupa Patent Kurumu ve Danışmanlık Konseyi olmak üzere iki organdan oluşur. Organizasyonun asli görevi olan, Avrupa Patentinin verilmesi, Avrupa Patent Kurumu aracılığıyla yapılır ve bu işlem Danışmanlık Konseyince denetlenir (Ortan, 1991, s. 60)

Bölgesel Nitelikli Düzenlemeler

Bölgesel nitelikli düzenlemelerden en önemlisi Avrupa Patent Sistemidir. Bu sistemin oluşturulmasının nedeni ulusal patent yasalarını sözleşme ile uyumlu hale getirerek tek bir patent verilmesini sağlamak bu yolla hem maliyeti hem de patent başvurularını, için gerekli olan başvuru prosedürlerini azaltmaktadır. Araştırma ve inceleme işlemleri tek merkezden yapılarak, geçerlilik işlemleri istenilen Avrupa Patent Sözleşmesine üye ülkelerde gerçekleştirilmektedir (Seyyah, 2007, s. 89).

Birçok Avrupa ülkesini kapsayan Avrupa Patent Sistemi iki ana ve önemli bileşenden oluşmaktadır. Bu ana bileşenler, Avrupa Patent Sözleşmesi ve Avrupa Patent Organizasyonu'dur. Araştırma ve inceleme işlemlerini merkezileştirerek, patent başvuru işlemlerinin ve maliyetlerinin azaltılması, amaçlarıyla oluşturulan sistem, işlemlerin ana bileşenleridir.

Uluslar arası seviyede etkili olan çok az patent sisteminden biri olan ve kısaca EPC (European Patent Convention) olarak ifade edilen Avrupa Patent Sözleşmesi 1973 yılında Münih'te imzalanmış olup 1977 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu sözleşme ile bulguların korunması konusunda Avrupa Devletleri arasındaki birliğin güçlendirmek, bu ülkelerin ulusal patent yasalarını sözleşme ile uyumlu hale getirerek tek bir patent verilmesini sağlamak amacıyla patentin belli ve sınırlı konularda aynı hükümlere tabi kılınması amaçlanmaktadır (Devlet Planlama Teşkilatı, [DPT], 1995, s. 56).

PCT'nin aksine bu sözleşme bütün devletlerin katılımına açıktır ve katılımcı ülkeler, sözleşmenin 165. maddesinde belirlenmiştir. Buna göre;

Antlaşma ile ilgili Hükümetler Konferansı'na katılmayan devletler,

“ Konferansa katılmayan için davet edilmiş devletler, bu sözleşmeye taraf olabilirler.

Avrupa Patenti Sözleşmesi'ne egemen olan dört temel ilke bulunmaktadır:

“ Patent verilmesi ile ilgili ortak hukukun yaratılması,

“ Verilecek olan patentin Avrupa Patenti olarak nitelendirilmesi,

“ Avrupa Patenti'nin üye devletlerden biri veya hepsi için isteğe bağlı olarak verilebilmesi,

“ Avrupa Patenti'nin üye devletlerde, milli haklar gibi hüküm ve sonuç doğurması,,
(Ortan, s. 58-59).

Bu sistem ile bir buluşun uluslararası kabul görmüş ve resmi dil olarak geçen Almanca, Fransızca veya İngilizce dillerinden birinde dosyalandırılarak, tek bir patent başvurusu ile birçok Avrupa ülkesinde korunmasını sağlamaktadır. Araştırma ve inceleme işlemleri Avrupa Patent Ofisi tarafından gerçekleştirilmektedir. Araştırma ve inceleme işlemlerini yürüten uzmanların görüşleri doğrultusunda buluşun koruma kapsamını belirleyen istemlerin kapsamına girecek şekilde istemler ve tarifnamede değişiklik yapılabilmektedir. Tüm bu işlemlerin sonucunda her Avrupa Patent Ofisi buluşun tescil edilebileceğine karar verirse, tescil ücreti ödenir ve buluşun koruma kapsamını belirleyen istemler yukarıda belirtilen üç resmi dile çevrilerek yayınlanır. Bunun ardından başlangıçta belirlenmiş olan ülkelere istenilenlerde geçerlilik işlemleri tamamlanarak patent tescili alınmaktadır. Tescil kararının yayınlanmasından sonra dokuz aylık bir süre içerisinde başvuruya itiraz dosyalandırılmaktadır.

Avrupa Patenti geçerlilik süresi, koruma kapsamı ve geçerlilik şartları gibi konular da, her ülkenin kendi ulusal hükümlerine bağlıdır. Dolayısıyla Avrupa Patenti tescili alan buluş, sözleşmeye üye ülkelerde aynı şekilde korunmamaktadır. Kesinlikle ortak bir koruma sağlamamaktadır (Devlet Planlama Teşkilatı, [DPT], 1995, s. 56).

Avrupa Patenti Sözleşmesi'nin iki ana amacı vardır. Avrupa'da patent tescil prosedürünü rasyonelleştirmek ve patent koruma kalitesini tüm Avrupa'da yükseltmek ve bu yolla Avrupa'nın ekonomik entegrasyonuna ve endüstriyel gelişmesine yardımcı olmaktır. Patent tescil prosedürünün rasyonelleştirilmesi ile Avrupa ülkelerinin çoğunda koruma talep eden bir başvuru için tek ve merkezi bir prosedür sağlamak anlatılmaya çalışılmaktadır (Desantes, 2001, s. 22). Başka bir deyişle tek bir başvuru dosyalandırılarak istenen birçok

Avrupa Patent Sözleşmesi taraf olan ülkelerde patent koruması, elde edilebilmektedir. Bu konuda en önemli noktalardan biri PCT sisteminin başvuru sürecini merkezileştirmesiyle, Avrupa Patent Sisteminin bir adım öne geçerek patent tescil prosedürünü de merkezileştirmesidir (Yeşiltaş, 2005, s. 5). Ayrıca, bilindiği üzere patentler sadece tescil edildiği ülkelerde geçerlidir. Bu nedenle de bir başka ülkede daha koruma elde etmek için, o ülke için de ulusal başvuru dosyalarının yapılması gerekmektedir. Dolayısıyla, aynı başvuru için seçilen her ülkede dosyanın, başvuru için ayrı ayrı araştırma ve inceleme prosedürlerini gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu da ekonomik olarak ek yük getirmekte, patent koruması için ödenen miktarlar, ciddi miktarda artmaktadır. Avrupa Patent Sistemi ile EPC'ye üye bütün ülkelerde veya seçilen üye ülkelerde tek bir başvuru dosyası yaparak, patent koruması elde edilmesi mümkündür. Araştırma ve inceleme işlemleri de tek merkezden yapılmakta dolayısıyla başvuru sahibi ve ulusal ofisler tarafından harcanan zamandan, paradan ve çalışmaları tasarrufları edilmeye olmaktadır (Seyyah, 2007, s. 90).

Avrupa Patent Organizasyonu

Avrupa Patent Organizasyonu (European Patent Organization) EPC tarafından sağlanan ortak kanunu yürütmek üzere 7 Ekim 1977 yılında oluşturulan hükümetler arasında bir organizasyondur. Böylece yeni ve birleşik bir organizasyonun kurulmasındaki nedenlerden biri, EPC üyesi ülkelerin tamamının Avrupa Birliği üyesi olmamasıdır. Bir diğer nedeni ise, EPC üyesi olmayan bir Avrupa Ülkesi olma koşullarına bağlı olarak (www.epo.org).

Avrupa Patent Organizasyonu; Daire Kurulu ve Avrupa Patent Ofisi olmak üzere iki birimden oluşmaktadır. Daire Kurulu Organizasyonun yasama organıdır. Avrupa Patent Sözleşmesi üye ülkelerden oluşmakta ve Avrupa Patent Ofisinin işlemlerini denetlemekte, bütçeyi onaylamaktadır. Ayrıca Avrupa Patent Sözleşmesinde yer alan kurallar, düzeltip, kanun maddelerinde birtakım değişiklikler yapılmaktadır.

Avrupa Patent Ofisi ise, Avrupa Patent Organizasyonunun idare organıdır. Merkezi Münih'tedir, bir kolu Hague'de yer alırken, iki hizmet merkezi de Berlin ve Viyana'da bulunmaktadır. Avrupa Patent başvuruları, tescil prosedürleri Avrupa Patent Ofisi tarafından yürütülmektedir. Resmi dilleri İngilizce, Almanca ve Fransızca'dır. Avrupa patent başvuruları, bu dillerden herhangi birinde yapılmaktadır.

Ofis geniş bir yetki alanına sahip olup, kendi bütçesi vardır. Yatırım gibi faaliyetlerinin bütçesini, patent başvuru ve tescil prosedürleri için ödenen ücretlerden ve

patent y,ll,k ücretlerinden kar ,lamaktad,r. Ayr,ca Avrupa Patent Ofisi sadece Avrupa Patent ba vuru prosedürlerini yürütmekle kalmay,p, PCT ba vurular,nda da kabul ofisi, uluslar aras, ara t,rma otoritesi ve ön inceleme otoritesi olarak da kar ,m,za ç,kmaktad,r (Seyyah, 2007, s.92).

Avrupa Patent Sisteminin Sa lad, , Faydalar

Avrupa Patent Sisteminin amac, tüm Avrupa'da koruma sa lamak isteyen ba vuru sahiplerine tek ve merkezile tirilmi bir patent tescil prosedürü olu turarak Avrupa'da patent tescil i lemlerini rasyonelle tirmeyi sa lamakt,r. Böylece tek bir patent ba vurusu ile ba vuru sahibi Avrupa Patent Sözle mesi'ne üye ülkelerin tamam,nda veya istedi i ülkelerde koruma elde edilebilmektedir. Dolay,s,yla, ekonomik ve kolay bir ba vuru süreci sa lanmaktadır.

EPC'nin en önemli avantajlar,ndan biri de etkin bir patent kanunu olmas,d,r. Üye ülkeler aras,nda patent korumas, aç,s,ndan bir uyum olu turarak, haks,z rekabet önlenmekte ve ba vuru sahiplerinin bulu lar, e it haklarla korunmaktadır. Dolay,s,yla farklı, yasal uygulamalar,n önüne geçilerek bulu un yer ald, , pazardaki rekabetin zarar görmesi engellenmektedir. Ayr,ca, böyle merkezi bir ba vuru ve tescil sistemi ile patent ba vuru say,s, belirgin bir ekilde artm, t,r. Türkiye'de de durum farklı, de ildir. Türkiye'nin Avrupa Patent Sözle mesi'ne üye olmas, ile birlikte ba vurular artm, t,r. 2003 y,l,nda ba layan üyelik ile 46 ba vuru dosyalanm, olup 2006 y,l,nda bu say, 144'e yükselmi tir. Dolay,s,yla patent tescil prosedürünü ucuzlatarak ve basitle tirerek, Avrupa Patent Sistemi Avrupa'da patent ba vuru say,s,n, yani korumay, art,rm, t,r. Bunun sonucunda da teknoloji transferi Avrupa'da ve hatta tüm dünyada yayg,nla m, t,r (Seyyah, 2007, s. 94).

Bunlara ek olarak, Avrupa Patent Ofisi'nin olu turdu u, ulusal ba vurular,, Avrupa patent ba vurular, ve uluslar aras, patent ba vurular,n, içeren herkesin eri imine aç,k olan esp@cenet veri taban, sayesinde herkes hali haz,rdaki tüm patent ba vurular,n, görebilmekte ve böylece teknolojinin daha etkin bir ekilde kullan,lm,sa lanmaktadır. Ayr,ca, öpolineö sisteminin geli tirilmesi ile birçok patent ba vurusu internet üzerinden yap,labilmektedir. Böylece zamandan, paradan ve i gücünden tasarruf sa lanmaktadır. Bu sistem sayesinde ba vurular,n son durumlar,n, ve ayr,nt,s,n, görmek mümkündür. irketler bu sistem sayesinde AR-GE kaynaklar,n, daha do ru yat,r,mlara kullanmaktad,rlar. Çünkü

hangi konuda ba vuru yap,lm, , hangi konu üzerinde uzmanla mak ve geli mek laz,m bunun ön analizini irketler yap,lan ba vurular, görebildikleri sürece yapabilmektedir.

Paris Antla mas,

Uluslararası, nitelikteki ilk patent Antla mas, Paris Antla mas,ød,r. Bu Antla ma bugün dahi mevcut uluslar aras, s,nai haklar hukuku ile ilgili uluslar aras, antla malar,n dayana ,n, te kil etmektedir.

Paris Antla mas, iki temel ilke üzerine kuruludur. Bunlardan ilki e it i lem görme ilkesi, di eri rüçhan hakk,n,n tan,nm, olmas,d,r (Ortan, 1991).

Paris Sözle mesi ile bulu lar,n korunmas, için, patent ve faydal, modeller ile ilgili olarak 12 ayl,k rüçhan hakk, tan,nmaktad,r. Paris sözleşmesinin en önemli ilkelerinden olan rüçhan hakk, ilkesi gere ince, rüçhan hakk,ndan yararlan,larak yap,lan bir ba vuruda, ilk ba vuru ile ikinci ba vuru tarihleri aras,nda üçüncü ki iler aras,nda yap,lan ba vurular kar ,t referans olarak gösterilemez. Böylece ba vuru sahibine koruma isteyece i di er ülkelerde güvenli bir biçimde ba vuru yapma olana , sa lanarak koruman,n di er ülkeleri de kapsayacak biçimde geni letilmesi olana , sa lanm, olur.

Paris sözleşmesinin üçüncü mükerrer 4.maddesi ile ÷Patent konusu ürünün veya patent konusu usulle elde edilen ürünün sat, , ulusal mevzuattan do an k,s,tlamalara tabidir.øø Gerekçesiyle patent ba vurusunun reddedilemeyece i veya verilmi patentlerin iptal edilemeyece i hüküm alt,na al,nm, t,r.

Strasbourg Antla mas,

K,saca IPC olarak adland,r,lan ve Ekim 1999 tarihi itibariyle 43 ülkenin taraf oldu u bu antla maya, Türkiye 12.07.1995 tarihli 95/7094 say,l, Bakanlar Kurulu Karar, ile 01.10.1996 tarihi itibariyle taraf olmu tur. Bu antla maya 45 ülke üye olmas,na ra men, antla mada yer alan patent s,n,fland,rmas, 80øden fazla ulusal patent ofisi, 4 bölgesel patent ofisi ve WIPO Uluslararası, Büro taraf,ndan kullan,lmaktad,r (www.wipo.int).

Patent birli i Antla mas, (PCT)

Uluslar aras, patent ba vuru i lemleri ile ilgili olan ve Aral,k 1999 tarihi itibariyle 106 ülkenin taraf oldu u Antla maya Türkiye 07.07.1995 tarihli 4115 say,l, Kanunla,

01.01.1996 tarihi itibariyle taraf olmu tur. Patent birli i Antla mas, n, n uygulanmas, na ilikin yönetmelik Türkiye'nin kat, l, m, ndan sonra de i ikli e u ram, t, r. Bu de i iklikler aras, nda en önemlileri, ücret ayarlamalar, , ülkelerin kendi ulusal dillerinde ba vuru yapma olana , n, n getirilmesi, elektronik ortamda ba vuru yapma olana , n, n sa lanmas, d, r. PCT Türkiye'de bu de i iklikleri içerecek biçimde uygulanmaktadır.

PCT kapsam, nda yap, lan uluslar aras, patent ba vurular, n, n organizasyonu Dünya Fikri Haklar Örgütü'nün uluslar aras, bürosu taraf, ndan yürütülmektedir. Türk Patent Enstitüsü bu antla ma çerçevesinde Kabul Ofisi olarak görev yapmaktadır (www.wipo.org).

BÖLÜM V

VERİLERİN ANALİZİ

Sektörler itibariyle NACE Kodlar,

24 Haziran 1995 tarihli 551 Sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin yürürlüğe girmesiyle birlikte, 23 Mart 1879 tarihli İhtira Beratı, Kanun'un çoğu hükmü yürürlükten kaldırılmıştır. İhtira Beratı, Kanun'un yürürlükte olduğu 1995 öncesi döneme ait patent başvurularını, bu dönemde sadece ara tarama raporu değerlendirilerek tescil işlemlerinin yürütülmesi, inceleme raporunun bulunmaması gibi farklılıklar göstermektedir.

TPE veri tabanından elde edilen, 2000-2013 yılları arasındaki döneme ait verilerle çalışılmıştır. 2014 yılına inceleme tabii tutulmamasının nedeni, bu tez çalışması kapsamında, sektörde ve firmada patent başvurularının henüz açıklanmamış olmasıdır.

Patent başvurularında her başvurunun izlediği farklı yollara göre belgeye dönüşüm süresi farklı olmakla beraber, başvuru sahibinin gerekli evrakları TPE'ye teslim etme tarihi olması nedeniyle başvuru tarihi daha etkili bir belirleyicidir. Bu nedenlerden ötürü, bu tez çalışması kapsamında başvuru tarihi esas alınarak, sadece başvuru yıllarına ilişkin verilerle çalışılmış, tescil edilmiş patent sayılarına göre yapılacak analizler kapsamında tutulmuştur.

TPE patent veri tabanından patent başvurularına ilişkin bilgiler elde edilirken, başvuru sahibinin özel ya da tüzel kişilik olması bakımından bir ayrım yapılmamıştır. Bu tez çalışması, toplam patent başvurularını ve GSMH arasındaki ilişkiyi incelediğinden toplam başvurular dikkate alınmıştır. T.C. tabiiyetinde faaliyet gösteren şirketler ve şahıslar tarafından Türk Patent Enstitüsü'ne yapılmış olan tüm patent başvurularını, yerli başvurular olarak değerlendirilmiştir.

Patent verilerinin değerlendirilmesinde belki de en önemli kriter buluşun uluslararası patent sınıfıdır. Bu sınıfın, başvurulara, başvurunun içeriğinin incelenmesi ve hangi

s,n,fa ait oldu unun tespit edilmesi üzerine Türk Patent Enstitüsünde patent uzmanlar, taraf,ndan verilir. EPC ve PCT ba vurular, ise, uluslararası, patent ba vurular,n,n ara t,rma raporlar,n, düzenleme yetkisine sahip Uluslararası, Ara t,rma Otoritesi (International Searching Authority ó ISA) olarak nitelendirilmi patent ofislerindeki uzmanlar taraf,ndan haz,rılanm, ara t,rma raporlar, ile ulusal safhaya geçerler. Bu nedenle, TPEøye hâlihaz,rda s,n,fland,r,lm, olarak ula ,rlar ve TPE veri taban,na bu s,n,fland,r,malar,yla kaydedilirler(www.wipo.int).

Bir patent ba vurusunu tek bir patent s,n,f, ile ifade etmek genellikle oldukça zordur. Bir ba vuru hem üretim endüstrisi (IOM) hem de kullan,m endüstrisi (SOU) aç,s,ndan birden çok patent s,n,f, ile ili kilendirilebilir. Örne in bir hal, boyama yöntemi ve bu yöntemle boyanm, bir hal, ile ilgili bir ba vuru, hem nsan ihtiyaçlar, (A), hem de Kimya, Metalurji (C) bölümlerinde s,n,fland,r,lacakt,r. Bu nedenlerden ötürü bu tez çal, mas,nda, veri kayb,na neden olmamak amacıyla, bir ba vuruya ait tüm ana patent s,n,flar, dikkate alınm, ve ba vurunun ait oldu u tüm sektörler göz önünde bulundurulmu tur ve bir k,yaslamaya olanak sa lamak için, her bir y,la ait toplam ba vuru say,s, verilmi tir.

Patent ba vurular,n, gruplamak için yararlan,lan bir ba ka teknik, OECD taraf,ndan ortaya koyulmu olan öteknoloji sektörleriö kavram,d,r. Bu kavrama göre imalat sektörü, öyüksekö, öorta-yüksekö, öorta-dü ükö ve ödü ükö teknoloji alt sektörleri olarak grupland,r,lm, t,r. Bu gruplamalarda 3 haneli NACE s,n,flar, temel alınm, t,r. Bu tez çal, mas, kapsam,nda da, TPEøye yap,lan patent ba vurular, imalat endüstrisindeki 44 ve 22 alt sektörün yan, s,ra, teknoloji gruplar,na göre de s,n,fland,r,lm, t,r. Bu s,n,fland,r,maya ili kin sektörler Tablo 1, 2, 3 ve 4te gösterilmi tir.

Tablo 1. Yüksek Teknoloji Grubunda Yer Alan Sektörler

NACE KODU	SEKTÖR TANIMI
24.4	Eczac,l,k ürünlerinin, t,bbi kimyasallar,n ve botanik ürünlerinin imalat,
30	Büro makineleri ve bilgisayar imalat,
32.1	Elektronik valf ve tüpler ile di er elektronik parçalar,n imalat,
32.2	Radyo ve televizyon vericileri ile telefon ve telgraf hatt, teçhizat, imalat,
32.3	Televizyon ve radyo imalat,; ses ve görüntü kaydeden veya ço altan teçhizat ve bunlarla ilgili cihazlar,n imalat,
33.1	T,bbi ve cerrahi teçhizat ile ortopedik araçlar,n imalat,
33.2	Ölçme, kontrol, test, seyrüsefer ve benzer amaçl, alet ve cihazlar,n imalat, (sanayide kullan,lan i lem kontrol teçhizat, hariç)
33.3	Sanayide kullan,lan i lem kontrol teçhizat, imalat,
33.4	Optik aletler ve foto rafç,l,k teçhizat,
33.5	Saat imalat,
35.3	Hava ve uzay ta ,tlar, imalat,

Tablo 2.Orta- leri Teknoloji Grubunda Yer Alan Sektörler

NACE	SEKTÖR TANIMI
24.1	Ana kimyasal maddelerin imalat,
24.2	Pestisid (ha arat ilac,) ve di er zirai-kimyasal ürünlerin imalat,
24.3	Boya, vernik benzeri kaplay,c, maddeler ile matbaa mürekkebi ve macun imalat,
24.5	Sabun ve deterjan, temizlik ve cilalama maddeleri; parfüm; kozmetik ve tuvalet malzemeleri imalat,
24.6	Di er kimyasal ürünlerin imalat,
24.7	Suni elyaf imalat,
29.1	Uçak, motorlu ta ,t ve motosiklet motorlar, hariç, mekanik güç üretimi ve kullan,m,na yönelik makinelerin imalat,
29.2	Genel amaçlı, di er makinelerin imalat,
29.3	Tar,m ve ormanc,l,k makineleri imalat,
29.4	Tak,m tezgâhlar, imalat,
29.5	Di er özel amaçlı, makinelerin imalat,
29.6	Silah ve mühimmat imalat,
29.7	Ba ka yerde s,n,fland,r,lmam, ev aletleri imalat,
31.1	Elektrik motoru, jeneratör ve transformatörlerin imalat,
31.2-	Elektrik da ,t,m ve kontrol cihazlar, imalat, - zole edilmi tel ve kablo imalat,
31.3	
31.4	Akümülatör, primer pil ve batarya imalat,
31.5	Elektrik ampülü ve lambalar, ile ayd,nlatma teçhizat, imalat,
31.6	Ba ka yerde s,n,fland,r,lmam, elektrikli teçhizat imalat,
34	Motorlu kara ta ,t,, römork ve yar, römork imalat,
35.2	Demiryolu ve tramvay lokomotifleri ile vagonlar,n,n imalat
35.4	Motosiklet ve bisiklet imalat,
35.5	Ba ka yerde s,n,fland,r,lmam, , di er ula ,m araçlar,n,n imalat

Tablo 3.Orta-Dü ük Teknoloji Grubunda Yer Alan Sektörler

NACE	SEKTÖR TANIMI
23	Kok kömürü, rafine edilmi petrol ürünleri ve nükleer yak,t
25	Plastik ve kauçuk ürünleri imalat,
26	Metalik olmayan di er mineral ürünlerin imalat,
27	Ana metal sanayi
28	Makine ve teçhizat, hariç; fabrikasyon metal ürünleri imalat,
35.1	Deniz ta ,tlar,n,n yap,m, ve onar,m,

Tablo 4.Dü ük Teknoloji Grubunda Yer Alan Sektörler

NACE	SEKTÖR TANIMI
15	G,da ürünleri ve içecek imalat,
16	Tütün ürünleri imalat,
17	Tekstil ürünlerinin imalat,
18	Giyim e yas, imalat,; kürkün i lenmesi ve boyanmas,
19	Derinin tabaklanmas, ve i lenmesi; bavul, el çantas,, saraçlı,k, ko um tak,m, ve ayakkab, imalat,
20	A aç ve a aç mantar, ürünleri imalat,
21	Kâ ,t hamuru, kâ ,t ve kâ ,t ürünleri imalat,
22	Bas,m ve yay,m; plak, kaset ve benzeri kay,tl, medyan,n ço alt,lmas,
36	Mobilya imalat,; ba ka yerde s,n,fland,r,lmam, di er imalatlar

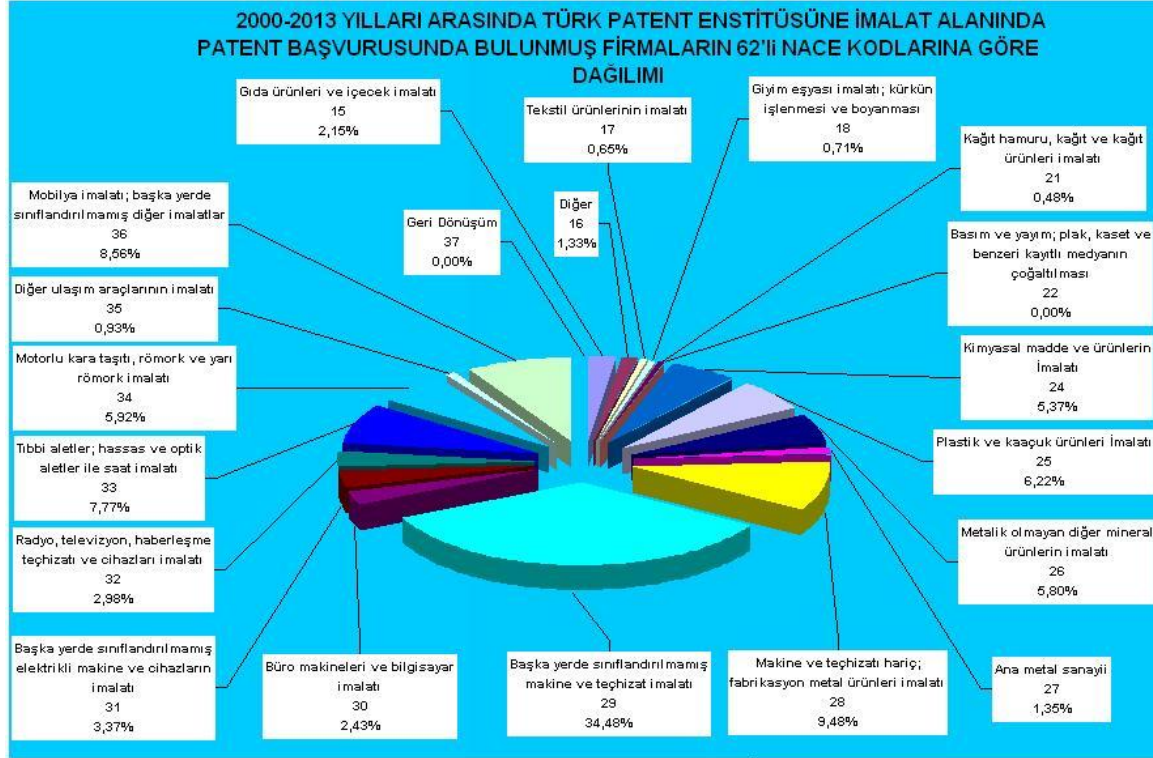
Türkiye'de Sektörler İtibariyle Patent Verilerinin Yüzdesele Dağılımı,

Tablo 5. Patent Alanında Başvuru Yapmış Firmaların 620'li Nace Kodlarına Göre Dağılımı, 2000-2013 Yılları Arasında Türk Patent Enstitüsüne İmalat Alanında Patent Başvurusunda Bulunan Firmaların 620'li Nace* Kodlarına Göre Dağılımı,

NACE KODU	NACE Açıklaması,	YERLİ	PATENT BAŞVURULARI		
			YABANCI	TOPLAM	TOPLAM YÜZDE ORANI
15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı,	1032	1273	2305	2,16%
16	Tütün ürünleri imalatı,	111	187	298	0,28%
17	Tekstil ürünlerinin imalatı,	312	426	738	0,69%
18	Giyim eşyası, imalatı; kürkün iğlenmesi ve boyanması,	341	137	478	0,45%
19	Derinin tabaklanması, ve iğlenmesi; bavul, el çantası, saraçlık, koçum takımı, ve ayakkabı imalatı,	247	85	332	0,31%
20	Açık ve açık mantar, ürünleri imalatı,	178	185	363	0,34%
21	Kağıt hamuru, kağıt ve kağıt ürünleri imalatı,	231	311	542	0,51%
22	Baskı ve yayma; plak, kaset ve benzeri kayıtlı, medyan, çoğaltılması,	0	0	0	0,00%
23	Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt,	103	165	268	0,25%
24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı,	2570	20412	22982	21,53%
25	Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı,	2978	3244	6222	5,83%
26	Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı,	2779	2790	5569	5,22%
27	Ana metal sanayii	649	1211	1860	1,74%
28	Makine ve teçhizat, hariç; fabrikasyon metal ürünleri imalatı,	4540	2093	6633	6,21%
29	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat imalatı,	16518	12644	29162	27,32%
30	Büro makineleri ve bilgisayar imalatı,	1166	1343	2509	2,35%
31	Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makine ve cihazların imalatı,	1616	1486	3102	2,91%
32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı, ve cihazların imalatı,	1427	2233	3660	3,43%
33	Tıbbi aletler; hassas ve optik aletler ile saat imalatı,	3721	4913	8634	8,09%
34	Motorlu kara taşıtı, römork ve yarı römork imalatı,	2837	2016	4853	4,55%
35	Diğer ulaşıma araçları, imalatı,	445	717	1162	1,09%
36	Mobilya imalatı; başka yerde sınıflandırılmamış diğer imalatlar	4102	959	5061	4,74%
37	Geri Dönüşüm	0	0	0	0,00%
Toplam:		47903	58830	106733	

*Nace Kodu: Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE); Avrupa'da ekonomik faaliyetlerle ilgili istatistiklerin üretilmesi ve yayılması, amaçlarına yönelik bir başvuru kaynağıdır. NACE kodlamasında faaliyet konularına göre iyerlerine/iletmelere ayrılmış bir kod verilmektedir. Ülkemizde birçok alanda yürütülen Avrupa Birliği uyum çalışmaları, kapsamında, NACE kodu uygulamasında kullanılmaya başlanmıştır, t.r.

Kaynak: TPE'den alınan verilerle oluşturulmuştur

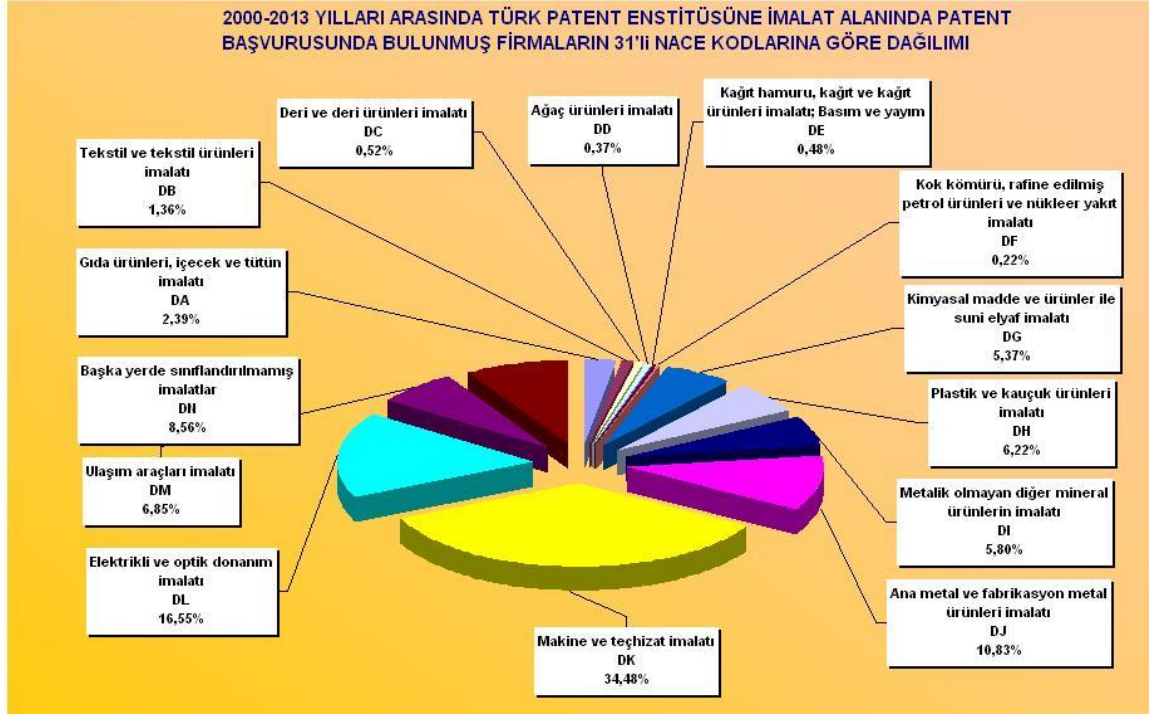

Grafik 1. 2000-2013 Y,llar, Aras,nda Türk Patent Enstitüsüne İmalat Alan,nda Yerli Patent Ba vurusunda Bulunmu Şirketler,ın 62'di Nace Kodlar,na Göre Da ğılım,
Kaynak:TPE'den alınan verilerle oluşturulmuştur.

- Patent alan,nda başvuru yapan, firmaların 62'li NACE kodlar,na göre sınıflandırıldığı, nda, toplam 106733 başvuru sayısı, içinde en fazla başvurunun % 34,48 yüzde oran,yla (29)Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Teçhizat İmalat, sektöründen yapıldı, , görülmektedir.
- (29)Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Teçhizat İmalat, sektöründen yapılan başvuruyu, % 9,48 oranla (28)Makine ve teçhizat, hariç, fabrikasyon metal ürünleri imalat, sektörü izlemektedir.
- En az başvuru ise %0,25 oran, ile (23) Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt sektöründen yapılmıştır.
- (22) Basım ve Yayım; plak, kaset ve benzeri kayıtlı, medyanın çoğaltılması, ve (37)Geri Dönüşüm sektörlerinden başvuru yapılmamıştır.
- Patent alan,nda başvuru yapan, firmaların 62'li NACE kodlar,na göre dağılımı, pasta dilimi grafiği üzerinde gösterilmektedir. Grafikte başvuru sayısı, 350'den az olan sektörler, diğer sektörlerle karşılaştırıldığında değerlendirilmemiştir.

Tablo 6. Patent Alan,nda Ba vuru Yapm, Firmalar,n 31Ødi Nace Kodlar,na Göre Da ,l,m, 2000-2013 Y,llar, Aras,nda Türk Patent Enstitüsüne malat Alan,nda Patent Ba vurusunda Bulunmu Firmalar,n 31Ødi Nace Kodlar,na Göre Da ,l,m,

NACE KODU	NACE A,klamas,	PATENT BA VURULARI			TOPLAM YÜZDE ORANI
		YERL	YABANCI	TOPLAM	
DA	G,da ürünleri, içecek ve tütün imalat,	1143	1460	2603	2,44%
DB	Tekstil ve tekstil ürünleri imalat,	653	563	1216	1,14%
DC	Deri ve deri ürünleri imalat,	247	85	332	0,31%
DD	A a ürünleri imalat,	178	185	363	0,34%
DE	Ka ,t hamuru, ka ,t ve ka ,t ürünleri imalat,; Bas,m ve yay,m Kok kömürü, rafine edilmi petrol ürünleri ve nükleer yak,t	231	311	542	0,51%
DF	imalat,	103	165	268	0,25%
DG	Kimyasal madde ve ürünler ile suni elyaf imalat,	2570	20412	22982	21,53%
DH	Plastik ve kauçuk ürünleri imalat,	2978	3244	6222	5,83%
DI	Metalik olmayan di er mineral ürünlerin imalat,	2779	2790	5569	5,22%
DJ	Ana metal ve fabrikasyon metal ürünleri imalat,	5189	3304	8493	7,96%
DK	Makine ve teizat imalat,	16518	12644	29162	27,32%
DL	Elektrikli ve optik donan,m imalat,	7930	9975	17905	16,78%
DM	Ula ,m araçlar, imalat,	3282	2733	6015	5,64%
DN	Ba ka yerde s,n,fland,r,lmam, imalatlar	4102	959	5061	4,74%
Toplam:		47903	58830	106733	

Grafik 2. 2000-2013 Y,llar, Aras,nda Türk Patent Enstitüsüne İmalat Alan,nda Yerli Patent Ba vurusunda Bulunmu Şirketlerin 31'de Nace Kodlar,na Göre Da ğılımı,
Kaynak:TPE'den Alınan Verilerle Derlenmiştir

Patent alan,nda başvuru yapan, şirketlerin 31'de NACE kodlar,na göre dağılımı, pasta dilimi grafi ği üzerinde gösterilmektedir.

- Patent alan,nda başvuru yapan, şirketlerin 31'de NACE kodlar,na göre dağılımı,nda, toplam 106733 başvuru sayısı, içinde en fazla başvurunun % 34,48 yüzde oran,yla (DK) Makine ve Teçhizat İmalat, sektöründen yapılmış, görülmektedir.
- (DK) Makine ve Teçhizat İmalat, sektöründen yapılan başvuruyu, % 16,55 oranla (DL) Elektrikli ve Optik Donanım İmalat, sektörü izlemektedir.
- En az başvuru ise %0,25 oran, ile (DF)Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıt imalat, sektöründen yapılmıştır.

Türkiye'de Patent Başvurular, ile GSMH'nin De ğerlendirilmesi Regresyon Analizi

Do ğrusal regresyon analizi belirlenmek istenen de ğeri kenden daha kolay veya daha erken saptanabilen de ğeri kenden yola çıkarak belirlenmek istenen de ğeri keni tahmin eden bir model oluşturmak,ır. Bu tezde GSMH'nin ileri kili olabilece ği bilinen de ğer de ğeri keni patent başvuru sayısı, ile ileri kisini tahmin etmek amaçlanmıştır,ır. GSMH'nin patent başvuru sayıları,na, açıklayıcı açıkklamada, bakılm,ır. Bilinen normal dağılım, sayısal bir

de i kenden bilinmeyen, aralar,nda ili ki olan bir ba ka normal da ,lan say,sal de i keni tahmin için uygulan,rsa basit do rusal regresyon (simple linear regression) olarak tan,mlan,r.

Ba ,ml, de i ken (y) ile ba ,ms,z de i ken (x) aras,ndaki ili kiyi inceler. $y=a+bX$ ekindeki bir do ruya ait denklem ile tan,mlan,r. Bu do ru denklemi ile X in alaca , de erlere göre Y nin alabilece i de erler tahmin edilir. De i kenlerin birinin de eri bilindi inde di erinin de eri bulunur.

Burada Y ba ,ml, de i ken X ise ba ,ms,z de i kendir. a sabit terimini b ise regresyon do rusunun e imini temsil eder. Regresyon do rusunun e imi X'ın bir puan artt,r,ld, ,nda Y'nin ne kadar artaca ,n, gösterir. a sabiti ise X'ın 0 oldu unda Y'nin alaca , de eri gösterir.

2000 y,l,ndan itibaren patent ba vuru adetleri ve \$GSMH a a ,daki tabloda gösterilmi tir. Elde edilen bu verilerden regresyon analizi yap,lm, t,r.

Tablo 7. Y,llar itibariyle Türkiye'de patent ba vuru say,lar, ve \$GSMH

Y,llar	Patent Ba vuru Say,s, 1.De i ken	GSMH 2.De i ken
2000	277	4129
2001	337	3019
2002	414	3492
2003	490	4565
2004	685	5775
2005	935	7036
2006	1090	7597
2007	1838	9247
2008	2268	10444
2009	2588	8561
2010	3250	10003
2011	4087	10428
2012	4543	10459
2013	4528	10822
2014	4861	10404

Kaynak:TPE ve TU K ten eri ilen kesin verilerdir.

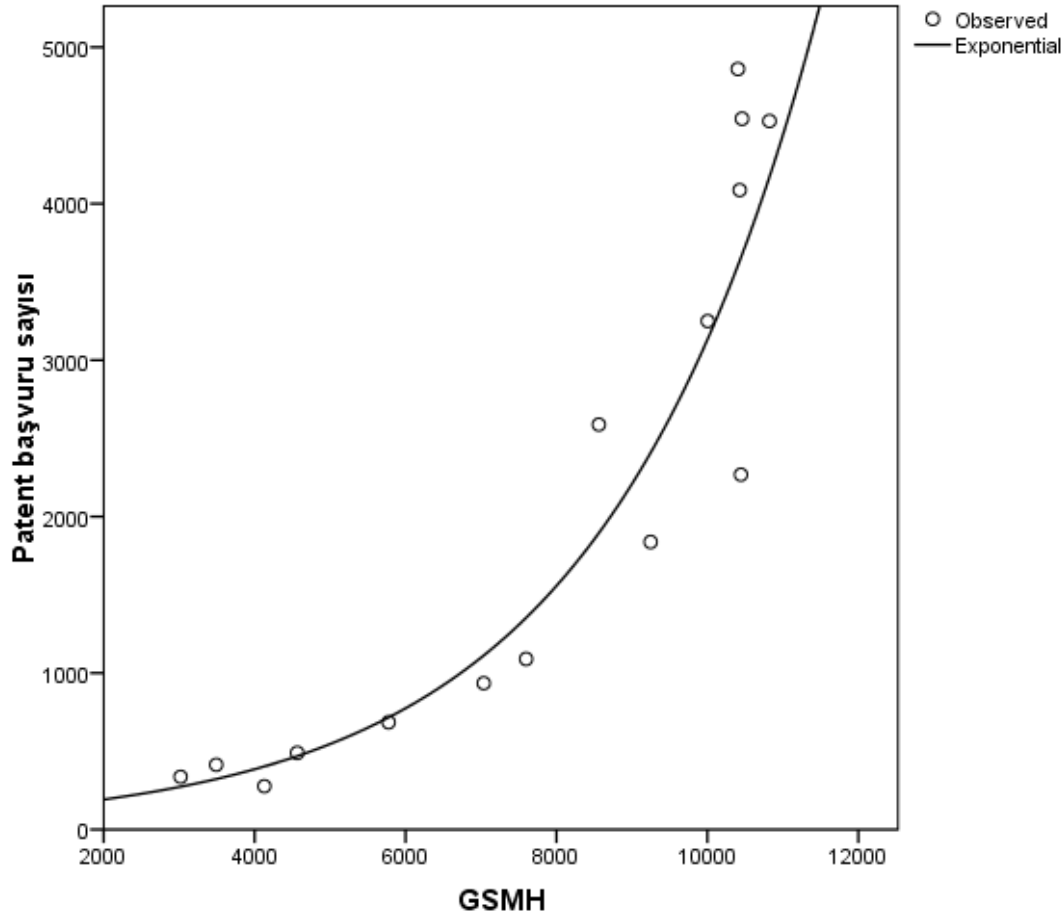
Modelin uygunluk göstergesi R^2 ile ifade edilir R^2 de eri 1'e ne kadar yak,nsa model o kadar iyidir. Bu tezde patent ba vuru say,s, ile GSMH aras,nda do rusal olamayan bir ili ki oldu undan do rusal regresyon analizi kullan,ld,. Aç,klay,c,l,k katsay,s, (R Kare) oldukça yüksek oldu undan (%94.1) modelin uygun oldu unu söyleyebiliriz. R^2 bir de i kende ki da ,l,m,n, de i kenli in(variability) ne kadar,n,n di er de i kenle olan

ili kisi taraf,ndan aç,kland, ,n,n bir göstergesidir. R^2 bir de i kenin di eri taraf,ndan tahmin edilmesinin ne ölçüde do ru olaca ,n,n göstergesidir.

Modele ili kin $R^2 = \%94,1$

GSMH ile patent ba vuru say,s,n,n %94,1'i aç,klanabiliyor.

Grafik 3. Patent ba vuru say,lar, ile GSMH'n, regresyon analizi

Grafikten iki de i ken aras,ndaki e risel regresyon olabilece i anla ,lm, t,r. Bu sebeple en uygun regresyon üstel regresyon oldu u tespit edilmi tir. GSMH ile patent ba vuru say,lar, aras,nda do rusal olmayan (üstel) bir ili ki vard,r.

Regresyon Denklemi

patent ba vuru say,s, = $95,38 \times e^{0,00035 \times \text{GSMH}}$ d,r.

SONUÇ

Bir ekonominin büyüme hızı ve bu büyümenin verimliliğinin ölçülmesinde büyük önem arz eden patent faaliyetleri, ülke ve dünya gündeminde sürekli olarak yer almaktadır. Ülkemizde her gün, patent tescil faaliyetlerini desteklemeye yönelik yeni bir aktivite düzenlenmekte, hem küçük ve büyük ölçekli işletmeler, hem de bireysel girişimciler patent tesciline gereken önemi vermeleri için teşvik edilmektedir.

Inovasyon döngüsünün ilk basamağı olan buluş faaliyetlerinin ilk somut çıktısı, patent başvurularıdır. Bu nedenle, patent başvurularının detaylı olarak incelenmesi, yatırım politikalarının belirlenmesi ve geliştirilecek ürünlerle ilgili kestirimlerde bulunulması, için önem arz etmektedir.

Buluş faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan patent sahibi ürünler, ekonomik performans göstergeleri için bir girdi niteliindedir. Bu ürünlerden elde edilen getiriler, hem girişimcileri patentin tekelleşmesi sayesinde patent tesciline teşvik etmekte, hem de yeni ürünlerin geliştirilebilmesi için maddi kaynak sağlanmasına yardımcı olmaktadır.

Bu çalışmada, inovasyon döngüsünün önemli basamakları olan buluş faaliyetleri, patent başvuruları ve bu başvuruların ticaretleşerek ülke ekonomisine olan katkıları, GSMH ile doğrusal ilişkileri ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Bu amaçla öncelikle, yerli patent ve yabancı patent başvurularının alt sektörlerine göre dağılımı incelenmiş ve her bir başvuru tipinde öne çıkan sektörler ve gruplar belirlenmiştir. Bunu takiben, imalat sektöründen yapılan 2000-2013 yılları arasındaki patent başvuruları, Nace Kodlarına göre analiz edilmiştir. Bazı sektörlerde oldukça fazla başvuru olmakla beraber, bazı sektörlerdeki başvurular önemsiz düzeyde kalmaktadır. En çok sayıda patent başvurusuna sahip olan 29 numaralı, ÖBKA Yerde Sınıflandırılmış, Makine ve Teçhizat imalatı sektörü ise, toplam yüzde oranı en fazla olan alt sektör olmaktadır.

Toplam yüzde oranlar, yüksek sektörlerin, genellikle, başvuru sayısı yüksek olduğu sektörler olduğu görülmektedir. Bu sektörlerde, sektörün yüksek Ar-Ge faaliyeti ve ihracat yapma eğilimi de etkili olmakla beraber, başvuru sayısındaki değişimlerin bu değişimlerle

etkisi daha belirgin bir şekilde açığa çıkarılmaktadır. Bir başka ifadeyle, başvuru sayıları, fazla olan sektörlerde genellikle, yapılan faaliyetler daha etkin bir şekilde patent başvurularına dönüşebilmekte ve bu ürünlerin ticari getirisi daha belirgin bir şekilde fark edilmektedir. Başvuru sayıları, düşük olan sektörlerde ise, teknoloji gereksinimi fazla olan sektörlerde, yaşla, az miktarlarda patent başvurusu yapılmaktadır. Bu sektörlerde patent başvurular, genellikle düşük önem düzeyinde kalmaktadır.

Ancak, patent başvuruları yalnızca son yıllarda artmasından kaynaklı olarak gözlem sayıları, düşük ve başvurularda son yıllardaki bu artışın bir şekilde ilim oluşturmaması, henüz belli olmaması, gibi nedenlerden ötürü, bazı yıllarda bazı sektörlerde ise küçükleme ile yaklaşım, teknoloji grubundaki firmalar için bir başka nedeni, ekonomik faaliyeti patent başvurularına dayanmayan şirketlerin, temel ekonomik performans göstergelerinin patent başvurularıyla ilgili kısmının doğal olarak zayıf olmasıdır.

Gözlem sayılarını artırmak amacıyla, ülke ekonomisinde öne çıkan, her bir sektörü temsil ettiği düşünülen şirketlerin toplam başvuru sayıları, analiz edilmiştir. Bu toplamların, özellikle 29 numaralı, Başbakanlık Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Teçhizat malat sektöründeki toplamda yüksek önem düzeyindedir.

Bu tez çalışması, daha önce inilen bir başka konu, patentlerin toplam başvuru sayıları, ve ülkemizin GSMH rakamlarıyla ilgili kısıtlı olmuştur. Bu konuya, patent başvurular, sonucunda ülke ekonomisinin gelişimi veya ülke ekonomisi geliştiği ortaya çıkan patent başvuru sayıları, gözlemlenmiştir. Bunun için detaylı analiz yöntemleri bulunmaktadır ve bu tezde patent başvurusu sayıları ile GSMH değişimleri için yıllar itibarıyla regresyon analizi yapılmıştır. Analiz sonucu göstermektedir ki GSMH arttıkça patent başvurular, artmaktadır. Böylece hipotez kanıtlanmıştır. Son 14 yılın verileri incelenmiş ve geçmiş yıllara ait olan başvurulardan yüksek olduğu ve ilerleyen dönemlerde incelemeye değer rakamlara ulaşacağı, görülmüştür.

Patent başvuruları, ülkelerin konuya gereken önemi vermeleri, artan teşvik ve desteklerin sağlanması, avantajlar sayesinde ilerleyen yıllarda daha yüksek seviyelere ulaşacağı, aşikârdır. Bu çalışmanın yapıldığı dönemde, artan iliminde olan, ancak uzun süreli bir şekilde ilim oluşturmaya henüz gözlemlenemeyen bu faaliyetlerin, patent başvurularına dönüşüm hız ve oranları, ekonomik anlamda önemli getiriler sağlayacağı, ve rekabet üstünlüğünde önemli bir rol oynayacağı, düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Ate , M. R. (2007). *inovasyon hayat kurtar,r*. stanbul: Do an
- Ate , M.R, (2003). *Fikir ve sanat eserleri üzerindeki haklar,n kapsam, ve s,n,rland,r,lmas,*. Ankara: Seçkin.
- Ayiter, N. (1968). *htira Hukuku*, Ankara, A.Ü.H.F.
- Ayiter, N. (1981). *Hukukta fikir ve sanat ürünleri*, Ankara.S.Yay,nlar,
- Benko, R. (1988). *Intellectual property rights and the uruguay raund, the world ekonomi*, Vol.11 No. 2, s. 217.
- Ben-Zion, U. (1984). *The R&D and ,nvestment decision and ,ts relationship to the firmø market value: some preliminary results*, in Z. Griliches (ed.), *øR&D, Patents and Productivityø*. Chicago: University of Chicago Press. 299-314.
- Bound, J., Cummins, C., Griliches, Z., Hall, B. H., & Jaffe, A. (1984). *Who does r&d and who patents?*, Z. Griliches (ed.), *R&D, Patents and productivity*, Chicago: University of Chicago Press. s.21-54.
- Crosby, M. (2000). *Patents, ,nnovation and growth*, The Economic Record, 76 (234), 255-262.
- Dericio lu, M. K. (2000). *Fikri haklar özel ihtisas raporu*. Ankara. Turhan.
- Dericio lu, M.K.,(1993). *AS AD patent raporu*, AS AD Özel Yay,n.,
- Dericio lu, M.K.,(1995). *S,nai haklar, C: I, Yasal Düzenlemeler*, Ankara. Turhan.
- DPT. (2005). *T.C. Ba bakanl,k Devlet Planlama Te kilat, dokuzuncu kalk,nma plan, fikri mülkiyet haklar, özel ihtisas komisyonu s,nai haklar ön raporu*, Ekim, Ankara.
- Foster, F. & Shook R. L. (1993). *Patents. Copyrights and Trademarks*. USA.
- Griliches, Z. (1998). *Patent statistics as economic indicators: A survey*, in Z. Griliches (ed.), *R&D, Patents and productivity: The econometric evidence*, Chicago: University of Chicago Press. 301.
- Hall, B. H., Jaffe, A., & Trajtenberg, M. (2000). Market value and patent citations: a first look. *National Bureau of Economic Research Working Paper Series*, No. 7741, NBER, Cambridge MA.

- Hir , E. (1948). *Fikri ve s,nai haklar*. Ankara. A.Ü.H.F.
- I ,k, N. (2005). Aç,k ekonomilerde para politikas, ve üretim ili kisi. *Gazi Üniversitesi ktisadi ve dari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (7), 41-55.
- Kim, J., Lee, S.J., & Marschke, G. (2004). *Relation of firm size to R&D Productivity*. SUNY at Buffalo, SUNY at Albany.
- Lachenmaier, S., & Woessmann, L. (2006). Does ,nnovation cause exports? evidence from exogenous ,nnovation ,mpulses and obstacles using german micro data. *Oxford Economic Papers*, 58(2), 317-350.
- Nakata,Y., Ward, M.R., & Zhang, X. (2011). *The market value of patenting: new findings from japanese firm level data*.
- Ortan, A.N. (1992). *Avrupa patent sistemi*. Ankara: Bankac,l,k ve Tic. Ara . E.
- Pakes, A., & Griliches, Z. (1984). Patents and R&D at the firm level: A first look, in Z. Griliches (ed.), *R&D, Patents and Productivity*. n (55-72) Chicago: University of Chicago Press.
- Pearson, H., & Miller, C.G. (1993). *Commercial exploitation of ,ntellectual property*.
- Resmi Gazete. (2003). *5000 say,l, Türk patent enstitüsü kurulu ve görevleri hakk,nda kanun*, No:25294, 19 Kas,m.
- Saatç,o lu, . (2013). *Ar-Ge harcamalar, ve patent ba vurular, ile firman,n ticari ba ar,s, aras,ndaki ili ki*. Türk Patent Enstitüsü Uzmanl,k Tezi, Ankara.
- Schmoch,U., Laville, F., Patel, P., & Frietsch, R. (2003). Linking technology areas to ,ndustrial sectors. *Final Report to the European Commission, DG Research*.
- Schmookler, J. (1952). The changing efficiency of the American economy:1869-1938. *Rev. Econ. Statist*, 34(3).
- Seyyah, T. (2007). *Büyük ölçekli irketlerde yap,lan ar-ge çal, malar, ve patent/ faydal, model korumas,n,n önemi*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Suluk, C. (2004). *Telif haklar, ve korsanl,kla mücadele*. stanbul 2004, 23-25.
- ehirali, F. H. *Licencing guide for developing countrie*. WIPO, 27.
- ehirali, F.H. (1997). *Patent hakk,n,n korunmas,*. Ankara:Turhan.

- ehirali, F.H. (1998). *Patent hakk,n,n korunmas,*. Ankara: Turhan.
- Tekinalp, Ü. (2002). *Fikri mülkiyet hukuku*. stanbul: Beta Bas,m Yay,m Da ,t,m A
- Tekinalp, Ü. (2004). *Fikri mülkiyet hukuku*, stanbul: Beta A .
- Tunç, H. (2008).*Bir Yenilik Göstergesi Olarak Patent ve Türkiye Patent Performans*, Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Türk Patent Enstitüsü (2014). 06.05.2014 tarihinde http://www.tpe.gov.tr/portal/default2.jsp?sayfa=602_sayfas,ndan eri ilmi tir.
- Van Zeebroeck, N. (2011). The puzzle of patent value indicators. *Economics of Innovation and New Technology*, 20(1), Routledge, 33-62.
- Velidedeo lu, H.V. (1959). *Türk medeni hukuku*. stanbul. Umumi Esaslar.
- wipo.int/tools/en/gsearch.html sayfas,ndan 11.06.2014 tarihinde eri ilmi tir.
- Yavuzcan, A. A. (1998). Geli mekte olan ülkeler için Bulu lar Hakk,nda WIPO Model Kanunu. Ankara.
- Yurtsever, . (1999). *Türk Hukukunda Patent Hukuki Korumas*,
- Yusufolu, F. (2008). *Patent verilebilirlik artlar,*. Yay,m lanmam, Doktora Tezi. Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, stanbul.
- Yüksel, M. (2001). Küreselle me sürecinde fikri mülkiyet haklar,. *Türkiye Barolar Birli i Dergisi*, (14), 557.

ÖZGEÇM

Kişisel Bilgiler

Soyad,, ad, : YÜKSEL, Kezban An,l
Uyru u : T.C.
Do um tarihi ve yeri : 14.05.1977 Ankara
Medeni hali : Evli
Telefon :
e-mail : anilmaliye@gmail.com

E itim

Derecesi	E itim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek Lisans	İletme E itimi	2015
Lisans	Maliye	2008
Lise	Fen Bilimleri	1994

Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
31.12.2004	Türk Patent Enstitüsü	Bilgisayar İletmeni

Yabancı Dil

İngilizce

GAZİ GELECEKTİR..

